

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi
és bánági zsidóság politikai
napilapja
Cikkeink utánni mását
forrás megjelölésével engedjük
meg
Kéziratokat nem küldünk vissza
megörzésükre nem vállalkozunk

Ha azt akarja,

hogya az UJ KELET,
az erdélyi zsidóság
egyetlen organuma,
zavartalanul telje-
sítse kötelességét

**ÍZESSE
pontosan előfizetését!**

A tartományi igaz- gatóság halálára

Hát eltemettük a tartományi igazga-
tóságot is.

Pedig hogy örült mindenki, amikor
megszületett. Igazán ok nélkül tele volt
mindenki reményekkel. Ez a decentrali-
záció mindenkinek jól esett. Végre
Kolozsváron is el lehet intézni az em-
bernek az ügyes-bajos dolgát, nem kell
a reménytelen kérvények légióit Buka-
restbe ergetni és a kérvények után sza-
ladni egész Bukarestig, ott egyik asz-
taltól a másik asztalig elsegíteni a kér-
vényt néhány barátságos szóval, vagy
egy még barátságosabb kijáró segít-
ségével.

De nemcsak ezért örült az erdélyi
ember a tartományi igazgatóságnak.
A nyomasztó krízis küszöbén a keres-
kedők, az iparosok, vendéglősök és szál-
lodások egyszerre fellelkesedtek. Már
látta a hatalmas idegenforgalmat Ko-
lozsváron és hallották a pénz már-már
idegenné lett csengését. Az erdélyi em-
ber Bukarest helyett Kolozsvárra fog
utazni a kis ügyeskével és Bukarest
helyett Kolozsvárra fogja gurítani az
apróbb-nagyobb pénzdarabokat, leg-
valóbb is így hitte mindenki.

A tartományi igazgatóságok születé-
sének napjaiban szokatlanul ünnepélyes
perceket éltek át a csatolt területek.
Hitték és remélték, hogy hamarosan
más ize lesz az egész közéletnek. Meg-
kezdődik a korrupció és a kijárás alko-
nya. A bürokrácia leegyszerűsödik. Min-
den dolgot el lehet majd intézni oda-
lent a megyében, vagy Kolozsváron, a
tartományi igazgatóságon, anélkül,
hogy az akták örökre elvesznének a
hosszu bukaresti uton.

A tartományi igazgatóságokat fel-
avatták, a tartományi igazgatókat ki-
nevezték, a hivatali szobákban meg-
kezdődött a sürgés-forgás és — az ak-
ták elintézése egy jótányival könnyebb,
az idegenforgalomnak pedig híre és
hamva sem volt. Egyszerűen nem tör-
tént semmi, minden maradt a régiiben.

Két esztendő nem volt elegendő arra,
hogy kidolgozzák a tartományi igazga-
tók hatáskörét. Még maga a tartomá-
nyi igazgató sem tudta, hogy mit sza-
bad neki tenni és mit nem szabad.
Hogy meddig terjed a hatásköre. És
hogy fölösleges vitába ne keveredjék a
bukaresti urakkal, inkább nem intézett
el semmit. Csak véleményezett. Mert a
minisztériumok főtisztviselői gondosan
figyeltek arra, hogy a tartományi igaz-
gatóságoknak tényleg ne legyen hatá-
sköre s legfőképpen senkise tudja meg
azt a titkot, hogy milyen kérest van
jogában a tartományi igazgatónak ho-
norálni.

És ha már egyszer-egyszer döntött
is valamilyen lényegbevágó kérdésben a
tartományi igazgatóság, a minisztérium

A szakértők megállapították, hogy a Cetatea-banknál nem történt visszaélés

Százötven iskolát szüntet meg szeptember 1-én a kormány

Madgearu mégsem jut mandátumhoz. Eredményrel ke-
csgetnek a román-magyar kereskedelmi tárgyalások

A belügyi alminiszter elindult lépíteni a prefektusokat

Bucuresti-Bukarest, július 21. (Az Uj
Kelet tudósítójától). Manolescu képvisel-
elői mandátumát még sem Madgearu
fogja örökölni. Bár a kormány hallgató-
lagos támogatást ígér a nemzeti parasz-
tpártnak ahhoz, hogy Madgearut, a párt
vezértitkárát mandátumhoz juttassák és
késznek mutatkozott arra, hogy ebben az
esetben ne állítson Neamt megyében je-
löltet a választásra, a volt kereskedelmi
miniszter nem akart élni ezzel az aján-
dékkal és táviratilag jelentette be a nem-
zeti parasztpárt neamt megyei szervezeté-
nek, hogy a jelöltségtől eláll. Madgearu
azzal indokolta meg visszalépését, hogy a
választásokig nincs már elég idő a kellő
propaganda lefolytatására.

Madgearu meg van sértve

Az igazi ok azonban más. Madgearu
meg van sértve. A neamt megyei szervezet
ugyanis eleinte hallani sem akart arról,
hogy Madgearu jelölje a pótválasztáson
és a megyei szervezet elnökének, Maca-
rescunak a jelöltetéséhez ragaszkodott.
Csak a központi nyomására lépett vissza
Macarescu a jelöltetéstől és határozta el
a megyei szervezet, hogy mégis Madgearu-
t fogják jelölni. Madgearunak azonban
már nem kellett a jelölés s udvarias távirat-
ban mondott le róla.

Ilyen körülmények között a kormány is
lemondott arról, hogy a nemzetiparasz-
tpárti jelöltet támogassa és Bibescu her-
ceget mégis felleptetik kormányprogram-
mal. Bibescu megválasztását annál inkább
fogja szorgalmazni a kormány, mert rövi-
desen megszervezik a repülési alminisz-
tériumot, amelynek élére Bibescu herce-
get fogják kinevezni. Ezek szerint a
piatra-neamti választásokon nincs sok re-
ményük sem a cuzistáknak, sem a vas-
gárdistáknak, akik egymás erejét fogják
gyöngyíteni és Bibescu biztos mandátum-
hoz jut.

A román-magyar kereskedel- mi tárgyalások

Bucuresti-Bukarest, július 21. Tegnap
kezdődtek meg az ipari és kereskedelmi
minisztériumban a román-magyar keres-
kedelmi tárgyalások. A két delegáció el-
nökét: Cezar Popescut és Nickl Alfrédot
kihallgatáson fogadta Vasilescu Carpen
ipari és kereskedelmi miniszter, majd a
két delegáció Szinajába utazott a tárgya-
lások folytatására. A színajai tárgyalások
során Carafia üdvözölte román részről a
magyar delegációt és beszédében hang-

súlyozta, hogy a két szomszédos állam
egymásra utaltságában meg kell találja a
helyes irányt, amelyet a gazdasági szük-
ségség szab meg. Ama reményének
adott kifejezést, hogy a magyar delegáció
a tárgyalások végeztével kellemes érzések
kel fog hazautazni.

A magyar küldöttség nevében Vermes
kiküldött válaszolt, aki ugyancsak hang-
súlyozta, hogy a magyar delegáció teljes
jóindulattal van eltelve ésők is remélik,
hogy a napirenden levő kérdéseket sike-
rülni fog közös nevezőre hozni.

A belügyi alminiszter körutja

Bucuresti-Bukarest, július 21. Muntea-
nu Ramnic belügyi alminiszter a parla-
menti szünet alatt be akarja utazni az
egész országot, hogy a közigazgatási tör-
vény módosításának végrehajtását a gy-
akorlatban ellenőrizze. A belügyi alminisz-
ter körutja során fog megtörténni a pre-

fektusok régóta tervbe vett kicserélése is.
Munteanu alminiszter meg fogja látogatá-
ni a nagyobb erdélyi városokat is és ezt
az utját fel fogja használni arra is, hogy
a kormánypart erdélyi szervezeteit job-
ban kiépítse.

A francia repülőraj Bukarestben

Bucuresti-Bukarest, július 21. Holnap
érkezik meg Bukarestbe a francia repülő-
raj, mely udvariassági látogatást tesz a
román légiflottánál. Bukarestben hatal-
mas előkészületeket tesznek a repülőraj
méltó fogadtatására. A király nevében
Miklós herceg fogja fogadni a francia
repülőket. A román repülők szeptember-
ben vissza fogják adni a látogatást Pá-
rizsba, ebből az alkalomból a román légi-
flottát Miklós herceg fogja személyesen
vezetni, aki letette a repülővizsgát és hi-
vatalosan is pilótaigazolványt kapott.

Szeptember elsején tömegesen szüntek meg az iskolákat

Bucuresti-Bukarest, július 21. Jorga
miniszterelnök amikor a közoktatásügyi
tárcát átvette, tudvalevőleg elhatározta,
hogy nagyszabású leépítést fog végrehaj-
tani az iskolák között. Az iskolák reduk-
ciójának híre rendkívül heves ellenagita-
ciót váltott ki úgy az ellenzéki pártok
körében, mint az érdekelt tanügyi sze-
mélyzet között. Jorga professzor ennek
ellenére is határozottan kitartott eredeti
terve mellett és nyíltan megmondotta,
hogy a közoktatásügyi anyagi és erkölcsi
szanálásának az útja az iskolák reduk-
cióján keresztül vezet.

A parlamenti ülészak bezártával időt
kapott a kormány több tervbe vett pro-
gramjának végrehajtására és így ke-
rül most sor az iskolák leépítésének gy-
akorlati keresztülvételére is. Az iskola-
redukció előkészítésével Jorga Bratu
egyetemi tanárt bízta meg, aki be fogja
utazni az országot és a helyszínen fogja
tanulmányozni a problémát. Bratu pro-
fesszor Jorga megbízásából már el is uta-
zott Beszarábiába, ahonnan Bukovinába,
majd Erdélybe látogat el.

A Lupta jelentése szerint a kormány
összesen 150 iskolát fog megszüntetni. És
pedig 7 tanítóképzőt, 1 teológiai szeminá-

riumot, 2 háztartási iskolát, 41 gimnázium-
ot, 8 professzionális leányiskolát, 32
ipariskolát és 54 tanonciskolát.

A szakértők rehabilitálták a Cetatea Bankot

Bucuresti-Bukarest, július 21. A brassói
törvényszék könyvszakértője tegnap ter-
jesztette be szakvéleményét a Cetatea
Bank működéséről. Az eredmény nagy
meglepetést kelt jogászai körökben. Curca
szakértő főkönyvelő megállapítása szerint
ugyanis a Cetatea Banknál semmiféle
csalást, vagy szabálytalanságot nem követ-
tek el s a bank válsága az általános gaz-
dasági helyzetnek tulajdonítandó. A
könyvszakértő jelentésének végén meg-
állapítja azt is, hogy a bankot könnyű
mentetni és passzívait likvidálni. A
bank csődje nem is következett volna be,
hogyha a Brassó-környéki gránitbányák
teljes üzemmel dolgozhattak volna. Az
igazgatóság az amerikai betétesek pénzét
a gránitbányába fektette abban a remény-
ben, hogy az utépitéséknél a bank jó üzle-
tet fog csinálni. A szakértő véleménye
alapján Josif Jon vezérigazgató szabad-
lábra helyezését kérte kaució ellenében.
A vizsgálobíró a kérest elutasította és
erről most már a vádtanács fog dönteni.

biztosan megsemmisítette a döntést
és homlokegyenest ellenkező határoza-
tot produkált.

Ki tudná azt ma megállapítani, hogy
mi volt az oka a tartományi igazgató-
ságok kétségbeesítő csődjének. Egy bizonyos,
hogy ezek a jobb sorsra méltó
intézmények nem voltak egyebek, mint
egyszerű kérvénytovábbító hivatalok.
A tartományi igazgatóságok jobbkéz-
átvete a kérvényt, a balkeze pedig el-
küldte Bukarestbe s a szegény adófizető
polgár éppen úgy futott a tartományi

igazgatóság kérvénye után is, mint ak-
kor, amikor ennek az intézménynek
még a gondolata sem született meg.

Hát persze, hogy nem volt különösebb
idegenforgalom Kolozsváron s a ke-
reskedők, meg az iparosok, meg a szál-
lodások és a vendéglősök egy lejjel sem
áruáltak többet, mint azelőtt. De miért
is lett volna idegenforgalom, amikor
Kolozsvár az állítólagos decentralizáció
röviden egy fokkal sem avanszált, csak
éppen hogy fölösleges közvetítő lett
Erdély és a bukaresti minisztériumok

között.

Most aztán megszűntek ezek a köz-
vetítő hivatalok is. A tartományi igaz-
gatóságok meghaltak és szépen, csend-
ben eltemettük őket. Részvét nélkül,
könny nélkül. A polgárnak, aki annyira
örült a tartományi igazgatóságok böl-
csőjénél, a szeme száraz maradt a te-
metésén. Valami azonban mégis fáj,
nagyon fáj mindnyájunknak. Nem az,
hogy a tartományi igazgatóságok meg-
haltak, hanem az, hogy nem tudtak
élni. Pedig élhettek volna.

hangv. 8: Zene-
ajd cigányzene.
szerzői est.
Kávéházi zene.
parkamara Cluj.
MENY.
atik, hogy a cluji
kamara épülő bér-
ra és Baba Novac
tér sarok) 1931
beadtnak a követ-
szint:
-1 szoba,
szoba.
következő lakások:
khelyiségek (fürdő,
khelyiségek,
khelyiségek,
nok és mellékhelyi-
következő lakások:
khelyiségek,
helyiségek,
khelyiségek,
nok és mellékhelyi-
khelyiségek,
dóvel egy szoba és
zős fürdővel.
közül valamelyiket
ajánlataikat írásban
a felkínált bért.
és lepecsételve leg-
-ig d. e. 11 óráig
ölendő a lakrészt,
ól.
y a központi fűtés
gy egy precíz, a lak-
apján megejtendő
perint. Hasonlókép-
k külön fizetendő
elül. Egyéb feltéte-
Kereskedelmi és
kamara elnöksége.
Értesítések
modern lakás, két
szobával azonnalra
Paris (Pap u.) 36.
őser vegetárius ét-
Regele Ferdinand
szám alá. Bejárt
leső árak!
izgákra, pótértett-
eredményrel ké-
órákat, kezdőknek
ysorsu református
tító. Cim: Rudolf
bérbeadó. Megte-
Erzsébet ut 8.
yha, fürdőszoba
ihai Viteazul 8.
regények:
atosság 40
rófnó 40
szat csal 40
Dora titka
azi asszony
sa) 28
és Milliár-
kiadása 25
KÖTETEK
20 lej.
ELET
ttel, vagy az ősz-
őzetes beküldésé

Péchy Simon zsidói között Bözödujfaluban

II.

A község bejáratánál két magasba szökött nyárfa mintha őrt állana. A nyári szél ezüstös szökén csillogtatta leveleiket és hogy Kovács Józsefet megláttam a magas, sudár természetével és az acélszürke friss szemével, a hasonlatosság élményé varázslódott bennem. Ime ember és élőfa... mennyire azonosak faluhelyen!

Magyar vendégszeretettel és zsidó szívéllyességgel köszönt.

— Hál' Istennek, hogy megint kezdenek törődni velünk!

— Nem hoztam pénzt Kovács uram, csak afféle érdeklődő volnék.

— No, no, nem gondoltam semmi rosszra. Az érdeklődés is valami ebben a szegény világban.

Ki akarja nyitni a templomot, de belülről zárták be az ajtaját. A nőknél fenntartott helyről egy kisfiú mokus-ügyesen átkuszik a korlátot és nyitja az ajtót.

— Így szoktuk — mondja Kovács József — itt nem kell tartani attól, hogy lopnának, attól sem, hogy istentelen szádekkel rombolni akarnának. Gyerek zárja, gyerek nyitja szombatunkint és ünnepnapkor az istenházat.

Az istenháza egészen egyszerű, mint amilyenek maguk a hívők. Világoskék padok, középen almemor, elől a frigszekrény. Most csak egy tórájuk van, kettő időközben felolvasásra hasznavehetetlen — „poszl” — lett. Ezen a helyen 1867 óta ez a második templom. Az első gyöngé alkotmány volt, siettek fölépíteni a nagy örömmel, hogy nyitlan imádkozhattak és törvényesen elismert vallásuk lehetnek. A frigszekrény fölött két fából faragott oroszán tartja a fából való tizparancsolatai táblát.

Büszkén mutat reá a gabbe.

— Apám faragta, még a régi templomnak. Egyszerű földműves volt, Háromszéken túl talán soha is nem járt, de jó értelmű, jó kezű ember volt, nyugosztalja isten.

Az előimádkozó állványa előtt tarka vízfestésű tábla. Ezt első kántoruk, Smül Weisz készítette, ő is játékos, művészi természet volt. Félkörben lerajzolta a tizenkét törzs szimbólumait. Aztán alatta: „Légy erős mint tigris, bátor mint oroszlan és mint őz olyan könnyűlábú”. Oldalt két oszlop, középen hétágu „menóra” mintha a földből nőtt volna. Pirosan égő nap süti legyező sugarait zöld halmocskák közül.

A padok között imakönyvek, mindegyik magyar fordítású. Hatvanhét előtt mind a Péchy Simon magyar imádságos könyvét használta, aztán Smül Weisz kioktatta őket a hebreus szó ismeretére és ok azóta ropogós székelly akcentussal héberül mondják el a Palesztinát visszakívánó fohászokat...

Smül Weisz, isten nyugosztalja, hosszú évtizedekig élt velük, élete értelmét találta benne, hogy Péchy Simon hivatást tartsa a zsidóságnak. Gyerekeiket nevelte, taníttatta; amikor megnőttek, asszonyt szerzett nekik zsidók közül, hogy ilyen módon biztosítsa a zsidó közösségben való megmaradásukat. Rábeszélte őket, tanítassák gyerekeiket valamiféle iparra, ne menjenek a városba cselédnek, napszámoknak. Iparos emberben mindig is keményebb a gerinc, nem fordul el a vallásától hittérítők ígéretésére. Smül Weisz látta a veszedelmet. A szomszéd falvakban egyre-másra mentek vissza a „gérek” reformátusokhoz, unitáriusokhoz, adventistákhoz. Katolikusokhoz alig-alig. Apáik hagyományos ellenszenvé élt bennök a katolikusok irányában, mert legtöbbet katolikus papok és pápista hívek zaklatták eleiket. Egyetlen áfium a visszatérés ellen szerinte a város volt, a kézművesség és főleg a házasság. Akik zsidó asszonyt vettek feleségül, jobbra el is kerültek a falvakból, leginkább Váradra, de mentek Dunántulra, még Amerikába is persze.

— Apám egyik testvérőcsét — mondotta Kovács József — annyira zaklatták a pápisták, hogy eladta házat és földjét, befogta szekere elé a négy ökrét és asszonytól-gyerekestől nekiment a világnak. Váradon letelepedett. Nem tudjuk, megmaradtak-e zsidóknak.

A huszonhat-huszonhét „gér”-család egy része zsidó anyától származott, vannak, akik zsidó nőt vettek feleségül, de a legtöbbje, aki itt maradt a földjén, „gér”-leányát vette el. Nagyon józan emberek, a Bibliának zsidó módon való fölszívódásának a hatása ez. Vasárnap kiülnek ők is a padkára, elmennek egy tereferére a kocsmá elé, de nem isznak, nem táncolnak, egyetlen báijuk van az esztendőben, Purim-napján. Asszonyaik dolgoznak, jó er-

kölcsűk, lányaik szemérmesek, biblikusok egyszerűek. A szombatot kora péntek esti kezdettel megtartják. Bejönnek a mezőről, tisztálkodnak, templomba mennek. Egész héten puliszkával, tejjel, olcsó sajttal élnek, szombatra majorságot főz az asszony. Tizenöt-husz hold földje van egy-egy családnak: nagy szűkösen megélik belőle.

Dolgos, egyszerű, a természet közelségétől megemésbült élet a bözödujfalusi „géreké”. Kétszáz család él Bözödujfalun öt vallásfelekezethez beszerve: katolikusok, románok, reformátusok, zsidók és unitáriusok. Ugy élnek, mint testvérek.

Mint jó testvérek.

A templomban körülnézek és az ajtó mellett észreveszek egy figyelmeztetést. Jámbor szív diktálta, jámbor kéz írta. Péchy Simon magyarabban fogalmazta volna, formásabban is, de semmiesetre sem nagyobb szeretettel.

Ime szöszérint az írás!

FIGYELMEZTETÉS

Mivel hogy megtudtam hogy az asszonyok patakba zavaros patakba fürödtek — érzem magamot kötelesnek a Silchan urach után eszt figyelmeztetni — A silchan urach azt írja hogy folyo vizben egyáltalán nem szabad fürdeni ahol van mikve es ahol nincsen mikve — de szorus esetbe es ahol nincsen mikve es a viz legyen rendes ne legyen megnöve esső től akor megenged a Silchan urach nagyon nehezen — de ahol mikve van ot nagyon sziguran betiltsa ha a viz nincsen is meg növe — hát még zavaros megnöt vizbe A helyet ahol fürdenek is meg kel vizsgálni hogy megfelel e es azt nem tudjavizsgálni csak aki a Silchan urachot érti — aki a Silchan urach után cselekedni fog ara fog jönni minden féle bruchu áldás.

Bozodujfalu, 931 VII/10.

Fried Jakob

A helyzet ugyanis az, hogy Bözödujfalun van mikve. De bizonyára annak a vize is nagyon zavaros. A patak vize ingyen áll rendelkezésre, a jó hívek pedig nem jutottak odáig, hogy tudnák, a Sulchan Aruchnak is köze van az ő tisztálkodásukhoz.

Fried Jakob, a kántor és „melamed” odaát lakik a községházában, átlátogatunk hozzá.

Szánalmasan rossz bórben van ez a községháza. Minden omladozik, a „bet hamidras” ablakai kitorve, papírral beragasztva, a padok elhasználva, összevissza zuzva. A községnek van egy magtárja. Ha valaki megszorul, abból kap pár véka törökbuzát, vagy örölni való más gabonát; a vékára interesben pár kupával többet adnak vissza, hogy gyarapodjon a magtár közhasznu készlete. Most egy szem kukorica sincs benne. A sütökemence, ahol a pászkát is készítik, összeomlott, a kántor lakásának faláról szakadozik a malter.

Minden pusztul, csak a kántor családja jelképezi a virulást. Négy egészséges, szép-gyermek virgonckodik a dudvával benőtt udvaron. Szakadozott a gunyájuk, de a nevetésük, a mosolygásuk szikrázóan ép és tökéletes, mint a nap, amely letűzel a közeli kiserdő alól.

Nem vásári áru

Csak az árak olcsók!

Ilyen árukat, ilyen olcsón soha többé nem vehet. Erről meggyőződhetik, ha meglátják szociális kirkatainkat!

Reklám áraink:

Nagy maradék vásár!

1-a mosható ruhavászón métere 45 lejti
Gyapjuöltöny szövete métere 160 lejti

Egy öltöny szövet teljes hozzávalóval

750 | 950 | 1100 | L.

Szász Odön posztóáruház r.-t.

Cluj-Kolozsvár, Str. Universităţii (Egyetem u.) 3. Telefon 773

A barna, finombőrű, szakállas, fiatal kántor panaszkodik:

— Havi ezer lej járandóságom lenne a községtől, másik kétezret dr. Löwenstein és Vámos Sándor marosvásárhelyi urak adnák. Adták eddig, de a rossz viszonyok miatt alig jön össze az egyezer lej. Félek, hogy itt kell hagynom őket és bizony ha nincs a gérekkel, aki ügyel a vallásiakra, akkor elvesztjük végleg őket. Mint ahogy elvesztették a nagy és bözödi „gérek”.

Nem aggodott úgy a saját jövője, mint a „gérek” miatt és elmenne a bizonytalanba. Pedig őszre a gyermekállománya eggyel gyarapodni fog.

Kiállottunk a kocsmá elé. Ez itt a közvélemény fóruma. Vasárnap csoportosulás, halinadrág és nehéz csizma a férfiakon ünneplés okából. Gyolcsban nem lehet ünnepelni, az már bizonyos. A mezőről hazafelé jönnek a gérek, kaszával a vállukon: Ács Saul, Kovács Ezdrás, Csukor Mózes, Nagy Sámuel...

Tisztességtudóan odaköszönek az ünneplőkhöz. A gyerekek elibük futnak, magukhoz ölelik, megcsókolják, leteszik. Aztán hazaballagnak pihenni. Hajnal óta

Ádáz küzdelem folyik a newyorki alvilági bandák között

Három nap alatt három banditát tettek el láb alól

Newyork, július 21. Jelentették, hogy Jack Diamondot, a híres banditát felmentették annak a vádjá alól, hogy megkínzott egy almabor-kereskedőt, aki állítólag feljelentette az alkoholcsem peszeket a hatóságoknál. Jack Diamondnak nem nagy öröme lesz a felmentésből, mert ellenfelei résen vannak s mindent elkövetnek, hogy ártalmatlanná tegyék. A háború a newyorki alvilági bandák között ugyanis ádáz erővel folyik. Az utóbbi három nap folyamán Newyorkban három alvilági banditát öltek meg és hetet súlyosan megsebesítettek. A meggyilkoltak között van Virgo Pisano, egyike a leghíresebb banditáknak, akinek lelkét szintén terheli egy gyilkosság. Virgo Pisano odahaza

dolgoztak a mindennapi puliszkáért, vagy sajtért és a szombati majorságerért.

Van egy közöttük, aki jómódu. Most jött haza Amerikából — Lovász Hermann Szép szál barna ember, harminc esztendőig kereste kint a dollárokat, kereste és megtalálta. Hazahozott vagy hárommillió lejt, házat épített, földet vásárolt és gazdálkodni fog. Asszonyt is veszt magához, az egyik „gér” leányát. Megmaradt hűséggel zsidónak, pedig Amerikában ugyan csak alkalmat lett volna a sok vallás közül valamelyikbe beszállani némi térítés összegék fejében. De kitartott a religiója mellett, amilyenek elment, olyannak akart visszajönni.

Olyannak is jöt vissza. Foltzott ruhában jelenik meg a „gérek” között, velük egyazon mezei munkát végzi, hazajött visszavonulva — dolgozni.

— Csakhogy más érzés az — mondja az egyik „gér” — üres ládafiával rongyosnak lenni és más érzés dolláros ládafiával rongyoskodni.

Szinigazság bizony, nem merném megcáfolni. Lovász Hermannak pedig úzenem, hogy ha Isten hazaségítette a jó dollárokkal, akkor segítsen gér-társain, hozza rendbe a községet, nehogy a jó Fried Jakob elmenne kényszerüljön az ó házanépével, asszonnyal, apró négy gyermekkel és az ötdikkel, aki utban vagyon e világ felé. Szabó Imre

Olaszországban kecskepásztor volt. Hat testvére van, akik közül négy tagja az egyik newyorki alvilági bandának.

Hogy milyen borzalmas heveséggel tombol a harc az alvilági bandák között, bizonyítja a következő eset. Egy bizonyos Keller Traugott nevű ember, aki meglehetősen sokat tud az alvilági banditákról, hajlandónak mutatkozott, hogy a banditák garázdálkodását a vizsgálóbizottság előtt leplezze. Mielőtt azonban ezt megethette volna, egy expresszvonat elé vetette magát. Most jelentkezett egy ember, aki előadta, hogy látta, amikor két ember a robogó vonat elé vetette Kellert. A rendőrség most nem tudja, hogy hitelt adjon-e ennek az elbeszélésnek.

Letartóztattak egy embertelen anyát, aki gyermekét a zsilipek közé hajította

Bécs, július 21. Beer Jozefa munkásnőt ma a rendőrség Wiener-Neustadtban letartóztatta. Az asszonyt azzal vádolják, hogy két esztendő Hermann nevű fiacskáját meggyilkolta. E hónap hetedikén Beer Jozefa a wiener-neustadi csatornában akarta állítólag gyermekét megfürdetni. Óvatlan pillanatban a két éves fiucska a vízbe zuhant és megfulladt. A holttestet felszínre is hozták, miután azonban olyan hírek terjedtek el, hogy az asszony gyermekét gyakran verte, az a gyanyu merült föl, hogy a kisfiú gyilkosságának esett áldozatul. A kis holttestet fel is bon-

colták és megállapítást nyert, hogy a gyermek nem fulladás következtében halt meg, hanem agrázkodás okozta halálát.

Beható vizsgálat alapján kitűnt, hogy Beer Jozefa gyermekét megölte. Az asszony letartóztatása után bevallotta tettét. Elmondotta, hogy a gyermek engedetlen volt és mindig sirt. Gyakran megverte, mire a gyermek még tartózkodóbb lett, egyre rosszabbul viselkedett és teljesen kétségbeesett amiat, hogy a gyermek nem szereti. Miután férje régebb idő óta munkanélkül állt és győgyíthatatlan betegségben szenved, elhatározta, hogy mindhárom gyermekét megöli és aztán öngyilkosságot követ el. Július 7-én a két éves kisfiúval fürödni ment és azt a három méter mélyen elhúzó zsilipbe hajította. A gyermek fejével a deszkába ütődött, majd elmerült a vízben. Hogy tettét leplezze, azt mondotta, hogy szerencsétlenség történt, miután nem volt elég lelki ereje az öngyilkosság végrehajtására. A kegyetlen anyát a gyilkosság miatt vonják majd felelőségre.

A világ legizgalmasabb, legérdekesebb regénye. Nincs érdekfeszítőbb, mint az emberiségnek, a világnak a története. A legszebb és legmodernebb felfogásban H. G. Wells írta meg a Világtörténet alapvonalait. Ez a mű, amelynek első prima kiadása 2400 lej volt, most propaganda kiadásban, 800 oldalon, 300 képpel, 18,5×27,5 cm. nagyságban 260 lejbe kerül a Lepage könyvkereskedésnél Kolozsváron, ha azonnal megrendeli. Vidékre utánvétel, portómentesen küldi Lepage Kolozsvár. Rendelje meg még ma.

„Nem vagy

„Olyan ant

Déva, július 21. (Az jától). Dr. Gróza Péter rescanus miniszter néháság után az elmúlt hó jut adott. Az interjú magyar napilapban jelenkül mondhatjuk, hogy atkozat váltott ki olyat a nacionalista bukares az az interjú. Az általás, amely e nyilatkozás is volt indokolatlan. A Pétert, évekket ezeltől, karrierjének elején, keresett dévai ügyvéd, a hatalom és ugyanakkor a lépésőin, aki lággöggel telített, imponábert, amint az ellenállódító híreben és évrőgyonával valóban főurbe életét — ép egybukaresti sajtó. A Buváron és Hunyadmegyéismert kegyelmes ur, erősen megöszült hmindig frissen és erejzog és aki politikán és hajtó kereskedelmi traktúl a nagyonalu polgás és rossz tulajdonságavát ebben a nyilatkozatlekkelt lepte meg a pollyek már a legszélsőbb felfogás határait surolnépszőnok szerepében sen is hat dr. Gróza pazarul elegánsan röjtsait és ügyes kereskedőjobb üzleteket halásszelöl.

A strandolástól olajbminiszter szenzációs alanynak ígérkezik, amiben sört iszik egy dé rasszán.

— Kegyelmes ur, egy Uj Keletnek...

— Nyilatkozatot? H Nem vagyok képviselő, csos, sem inarkamarai gyei tanácsban sem fozszéri magánemberektől tot kérti.

— Maniu Gyula — magánember már...

— Ja, az más. Maniu

— Nviltván egyéb mo Maniuval kapcsolatban

— Maniu? Maniu szerelmeshez, aki tiz asszonyok és amikor dalmás ekekedés után elmenekül a cselekvésnagyon hasonlít egy mint egy csábító kokó bánni vele. Maniu egy haragszomrádot iátszékottal, ahhoz pedig elrulens, energikus férfi

— Hei, ha én kantz azt az asszonyt! — feés olyan arckifejezéssel emző dr. Gróza Péter

— Másszóval — fo nemes jellem de egészteoretikus, hiányzik b érzék.

— Kegyelmes ur a — fordítjuk át a beszés bizonyára éppen azlat embere, néhány hó dászói kérdésekről adkozatot.

— Olvan nyilatkozat kezdett mondatomat teljes egészében fenybukaresti lapok minde ellenére sem vagvokni. A lapok elneveztebolondnak és vérbajos beszélni. Csak az egy széli hangjáról ismert szoltam és megpróbádom tanulni tőle a cig is éppen olyan tenoneki, mint amilyen o madott.

— Abban a vihart

Gróza és Polacsek

„Nem tudom, hogy szélső jobboldali vagy szélső baloldali vagyok-e“

mondja az Uj Keletnek dr. Gróza Péter, volt avarészkanus miniszter. Maniu és a nagyvilági kokott

„Olyan antiszemita vagyok, akit Polacsek nevelt...“

Déva, július 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). Dr. Gróza Péter, Erdély volt avarészkanus miniszter néhány évi elvonulása után az elmúlt hónapokban interjúkat adott. Az interjú az egyik erdélyi magyar napilapban jelent meg és tulszám nélkül mondhatjuk, hogy kevés sajtókiadványt váltott ki olyan elszörnnyüködést a nacionalista bukaresti sajtóban, mint az az interjú. Az általános megrökönyödés, amely e nyilatkozatot követte, nem is volt indokolatlan. Aki látta dr. Gróza Pétert, évekkel ezelőtt, nem mindennapi karrierjének elején, aki látta, hogy a keresett dévai ügyvéd, hogyan lépked föl a hatalom és ugyanakkor a meggazdagság lépcsőin, aki látta ezt a latinos szöggel telített, imponáló megjelenésű embert, amint az ellenállhatatlan asszonyhódító híreben és évről-évre növekvő vagyonával valóban főúri módon rendezte be életét — ép úgy elámult, mint a bukaresti sajtó. A Bukarestben, Kolozsváron és Hunyadmegyében mindenki által ismert kegyelmes ur, akinek fejét már erősen megöszült haj övezi, de még mindig frissen és erejének teljében mozog és aki politikán és sok-sok jövedelmét hajtó kereskedelmi tranzakciókon keresztül a nagyvonalú polgárember minden jó és rossz tulajdonságával felékesítette magát ebben a nyilatkozatában olyan kitételekkel lepte meg a politikai világot, amelyek már a legszélsőbb kommunista világfelfogás határait surolják. A kommunista népszólok szerepében pedig kissé különöscsen is hat dr. Gróza Péter, aki mindig pazarul elegánsan rójjá át Erdély városait és ügyes kereskedelmi érzékkel a legjobb üzleteket halássza el konkurrencsei elől.

A strandolástól olajbarnára égetett volt miniszter szenzációs nvári interjúalanyának ígérkezik, amint kisvárosi millióban sört iszik egy dévai kávéház teraszán.

— Kegyelmes ur, egy nyilatkozatot az Uj Keletnek...

— Nyilatkozatot? Hát ki vagyok én? Nem vagyok képviselő, sem városi tanácsos, sem iparkamarai tag sőt még a megyei tanácsban sem foglalok helyet. Egyszerű magánemberektől pedig nyilatkozatot kérem.

— Maniu Gyula — feleljük — szintén magánember már.

— Ja, az más. Maniu misztikus ember. — Nyilván egyéb mondanivalója is van Maniuvall kapcsolatban, kegyelmes ur?

Maniu és a kokott

— Maniu? Maniu hasonlít a hűsleges szememeshez, aki tíz évig udvarol egy asszonynak és amikor végre tíz évi fűdalmas enkedés után elérte celiát, elmenekül a cselekvés elől. A hatalom nagyvonalon hasonlít egy asszonynak. Olyan, mint egy csábító kokott. El kell tudni hánni vele. Maniu egy nagy flörtölő, aki paraszomrádot látszik a nagyvilági kokottal, ahhoz pedig egvőb is kell. . . Virulens, energikus férfierő. . .

— Hei, ha én kaptam volna kezembe azt az asszonyt! — fejezi be frapánsul és olyan arkifejezéssel, mely igazán jellemző dr. Gróza Péterre.

— Másszóval — folytatja —: Maniu nemcsak jellem de egészen absztrakt ember, teoretikus, hiányzik belőle a gyakorlati érzék.

— Kegyelmes ur a gyakorlat embere — fordítunk át a beszélgetés menetét — és bizonyára éppen azért, mert a gyakorlat embere, néhány hónappal ezelőtt gazdasági kérdésekről adott meglepő nyilatkozatot.

— Olyan nyilatkozatot — folytatja meg kezdett mondatomat Gróza —, amelyet teljes egészében fenntartok ma is és a bukaresti lapok minden ocsmánykodása ellenére sem vagyok hajlandó megcáfolni. A lapok elneveztek kommunistának, bolondnak és vérbajosnak. Hagytam őket beszélni. Csak az egyik cigányos és utolsó hangjáról ismert lapvezérnek választottam és megpróbáltam, hátha el tudom tanulni tőle a cigánykodást. Sikerült is éppen olyan tenorban válaszolnom neki, mint milyen ocsmányul ő megtámadott.

— Abban a vihart kiváltó nyilatkozat-

ban — mondottuk — kegyelmes ur a szélső baloldalra mozgó kijelentéseket tett.

„Valahol a szélen állok“

Gróza szórol-szóra diktálja noteszembere a következőket:

— Azt nem tudom, hogy szélső baloldali, vagy szélső jobboldali vagyok-e. De valahol a szélen állok,

mint ahogy minden ember ebben a mai felfordulásban. . .

— Ez világnézetű kérdés — mondjuk — hálásak lennénk, ha kegyelmes ur pontosabban körvonalozná.

— Annak még nem érkezett el az ideje. Majd okkal-móddal és a kellő időben

pontosabban fogom körvonalozni. Mozgalmas idöket élünk. Maga még fiatal ember, maga még megéri a nagy változást. Lehet, hogy én már nem. . .

Olyan kérdést teszünk fel, amely talán már túl is lépi az ujságíró diszkreciójának jól megállapított határait.

— Averscu marsall pártjában kegyelmes ur előkelő helyet foglal el. Nem-e összeférhetetlen ezzel a párttagsággal mindaz, amit most kegyelmes ur mond? — Erre csak ennyit: „noblesse oblige.“

Nem vagyok költözökő madár. Köt a becsület a párthoz és ezért a képviselőválasztásokon még jelöltetem magamat. De nem politizálok. Magánember vagyok.

Gróza és Blank

Most, Grózával együtt, kissé elkalandozunk a tárgytlól. Gróza, a magánember, most beszélget és egy pillanatra elfelejtjük Grózáat, a politikust.

— A legerősebb az az ember, aki egyedül van — ezt Ibsen mondta. És én ki is használtam egyedülletémek minden előnyét, Kereskedő és iparos lettem. Tíz éve töröltettem magam a dévai ügyvédi kamarából. Dolgozom reggeltől estig, de azért három órány keresztül még tudok labdázni a teniszpályán. Azóta érzem, milyen erős az ember, ha egyedül van és ha dolgozik. . .

Hogy Gróza erős ember, azt nemcsak a szavak acélos lendülete igazolja. Gróza valóban jól kihasználta függetlenségét.

A dohányjövődéknek négy megyére szóló koncessziót megpályázta és az árlejtésen leütötte a Marmorosch és Blankot.

Ezernégy száz trafikra pályázik most Gróza politikai babérok helyett és két hét óta áll a harc Bukarestben Blank Möríc és Gróza Péter között. A négy megyére szóló koncesszió évi hét-nyolc millió lej profitot jelent. . .

Vlad Aurél továbbra is kitart amellett, hogy a nemzetiparasztpártnak át kell eveznie a reakció vizeire

Cáfolt-e és mit cáfolt a nemzetiparasztpárt vezetősége

Bucuresti-Bukarest, július 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). Néhány nappal ezelőtt hatalmas feltűnést keltett az ország összes politikai köreibben Vlad Aurelnak a Curentulban közzétett nyilatkozata, amelyben a nemzeti parasztpártnak ez a régi alvezére kijelentette, hogy a pártnak az eddigi demokratikus programjáról, a szélső jobboldali vizekre kell áteveznie. A párt vezetősége természetesen cáfolta a nyilatkozat hiteles-

ségét. A Curentul most általános meglepetésre leközi Vlad Aurél szásvárosi lapjának, a Solia Dreptatei egyik cikkét, amelyet Vlad Aurél irt alá. Vlad ebben kijelenti, hogy teljes mértékben fenntartja a Curentulban néhány héttel ezelőtt megjelent és annyi kommentárra okot adott intervjúját. Polemizál Pavel Pavelnek a kolozsvári Patria-ban megjelent cikkével, mely szerint a parasztságot baloldali irányban

geztem és igazán magyar kultúrában nevelkedtem. De tovább megyek

Szilhán, Lugos mellett zsidó elemiben jártam négy évig.

Polacseknek hívták a tanítómát. Derék, szorgalmas zsidó tanító volt. Az osztálytársaim persze mind zsidók voltak.

Kérdezze meg csak dr. Kurtág Illést, vagy Klein Ernöt, a Népbank igazgatóját Lugoson.

Elaggott korában mi támogattuk szegény öreg Polacsekot. Na és azért én nem vagyok román? Zsidóval vegyes magyar kultúrában nevelkedtem. . .

Polacsek-nevelte antiszemita szemita

— Ez esetben az antiszemitizmusról is lesz mondanivalója, kegyelmes ur?

— Hogyne.

Én olyan antiszemita vagyok, akit Polacsek nevelt.

Azt a kis gazdasági érzéket, ami van bennem, bizonyára a kastélyszilhán zsidó elemiből hoztam magammal. Ajánlok a botl manövező antiszemitáknak egy jobb recipét:

tanulják el a zsidóktól, amit tudnak és üssék le az árverésen Blank Aristidot.

Rendszeres munka kell ehhez, konkurálni, kiszimatolni az ellenfél gyengéjét. Ez humánusabb is, nem rontja le az ország hírét és használ az ország gazdasági életének. Minden eszköz alantás, amely a polgárok egyenjogát, még ha törvényhozási is, megsérti.

Idáig jutottunk a beszélgetésben. Gróza lelkekre köti:

— Ez nem interjú, ez csak barátságos beszélgetés aktuális kérdésekről. Ne felejtse el, hogy Grózával, a magánemberrel beszéltem. . .

Éjfélre jár az idő, a nagyvárosias kávéházi épület, amelynek Gróza a főbérője, egészen kiürült. Velünk szemben egy másik hatalmas objektum, az Orient-palota, amely szintén dr. Gróza Péternek, a magánembernek a tulajdona. De a volt miniszter nem a szembenlevő épületbe megy, hanem megindul a romantikus Déva-vár felé, amelynek tövében nemrégiben egy disztíngvált izléssel megtervezett villa épült. Ez is a Grózáé. . .

Mi pedig megindulunk ellenkező irányban, egy nagyvárosias kétemeletes palota felé. Ez természetesen szintén Gróza tulajdonát képezi. . .

Barzilay István

Eltulajdoníthatatlan kisbirtokot kapnak egyes családok

Az ellenzék szerint a kormány korteseit akarja olyképen jutalmazni

Bucuresti-Bukarest, július 21. Hamangiu igazságügyminiszter újszerű törvényjavaslatot terjesztett be véleményezés végett a legfelsőbb törvénykezési bizottsághoz. A javaslat bizonyos feltételek mellett egyes családok részére megalapítja az eltulajdoníthatatlan kisbirtokot, amelynek terjedelme nem lehet nagyobb egy hektárnál és értéke nem haladhatja túl a 200.000 lejt. A kisbirtokokat községekben és falvakban létesítik, azokat sem eladni, sem átruházni nem lehet és csakis ugynevezett nemesítési kölcsönt lehet rájuk felvenni, a birtok értékének ötven százalékáig. Az átruházás csak végrendeleti uton, vagy adományozás alap-

ján történhetik meg.

Ha a tulajdonos végrendelet nélkül hal el, a bíróság dönt afelől, kit illet meg a birtok és ebben az esetben az illető köteles a többi igényjogosultat pénzben kielégíteni.

A legfelsőbb törvénykezési bizottság több lényeges hibát talált a javaslatban és most ennek kiküszöbölésén dolgozik. Az eltulajdoníthatatlan kisbirtokokat először Texasban létesítették, 1909-ben Franciaország honosította meg. Németországban és Svájcban a birtoknak ez a típusa nem vált be. A javaslatot az ösi ülésszak elején terjesztik a képviselőház elé. A többségi képviselők tulajdonképpen azt tartja, hogy a törvény-

kell vezetni és hangsúlyozza, hogy a román paraszti konzervatív szellemű, amely csak jobboldali irány felé tájékozódik. Az ország és a párt érdeke ennek az iránynak a követése, mondja Vlad, aki szerint a jelenlegi kormány nem jobboldali, hanem reakciós. Vlad végül cáfolja a nemzeti parasztpárt vezetősége részéről az ő ügyében kiadott cáfolatot.

Lido-Venedig

Hotel Pension Kirschbaum
ort. **כשר** modern komfort folyó viz. Bécsi konyha napi 40 lírától feljebb

pi puliszkaért, vagy majorságért. Most aki jómódu. Most — Lovász Hermann —, harminc esztendővel, kereste és t vagy hárommillió det vásárol és azt is vesz magához. Megmaradt hű. Amerikában ugyan na a sok vallás köállani némi térítési titartott a religiója elment. olyannak

za. Foltozott ruhák — között, velük át végzi, hazajött zni.

és az — mondja az adafiával rongyosdólláros ládafiával

nem merném megannak pedig üzehazaságította a jó gitsen gér-társain, get, nehogy a jó kényyszerüljön az ó al, apró négy gyer aki utban vagyon Szabó Imre

Newyorki

ab alól

epásztor volt. Hat zül négy tagja az gi bandának.

lmas hevesseggel világi bandák köretek eset. Egy gott nevű ember, at tud az alvilági nak mutatkozott, rázdalkódását a t leplezte. Mi- tettehetne volna, egy ette magát. Most nber, aki előadta. t ember a robozó t. A rendőrség gy hitelt adjon-e k.

nyát, aki jította

st nyert, hogy a s következtében rázdalkódás okozta

alapján kitünt, ermekét megölte. tása után bevalta, hogy a gyer és mindig sirt. mire a gyermek, egyre rosszab- sen kétségbeesett nek nem szereti. ló óta munkanél- tatlan betegség- ta, hogy mindhá- és aztán öngyil- ulius 7-én a két- ment és azt a elhuzódó zsilipbe fejével a deszká- rült a vízben. t mondotta, hogy nt, miután nem az öngyilkosság gyetlen anyát a k majd felelős-

bb, legérdekesebb szitóbb, mint az k a története. A b felfogásban H. lltörténet alap- lynek első prima most propaganda on. 300 képpel. n 260 lejtbe kerül dsnél Kolozsvá- endeli. Vidékre en küldi Lepage g még ma.

Ot éves tervgazdasággal akarja a londoni konferencia Európát szanálni

Öt évig egyetlen hatalom sem bocsátkozik nyugalma-zavaró diplomáciai, vagy politikai kalandokba

Londonban optimisztikus a hangulat a miniszter-konferencia kimeneteléről

London, július 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). Tegnap délután fél hét órakor megnyílt a londoni miniszteri konferencia, amelynek sorsdöntő tanácskozásai elé visszafojtott lélekzettel tekint a világ egész közvéleménye. Egyelőre még csak a formáságokon estek túl és döntő eredmény a hét végére, vagy a legjobb esetben csütörtök estére várható.

Hogy Londonban nemcsak a pillanatnyi segítés módjait tárgyalnak, hanem a tartós és gyökeres szanálás lehetőségeit is keresik, arra mi sem jellemzőbb, mint az angol munkáskormány félhivatalos lapjának híradása, amely szerint az angolok a konferencián öt éves tervet fognak javasolni Európa békéjének és gazdasági egyensúlyának biztosítására. Amennyiben Londonban csakugyan sikerülne az európai államok között ilyen szoros együttműködést létrehozni, úgy ezzel új korszak nyílna meg a gazdasági krízisben vergődő európai államok életében.

A nagyjelentőségű eseményekről alábbi távirataink számolnak be:

A megnyitó ülés

London, július 21. Belgium, Francia, Német- és Olaszország delegációi 17 óra 15 perckor a Viktória pályaudvaron Londonba érkeztek a miniszterek nemzetközi konferenciájára. Az utközben is állandó tárgyalást folytató minisztereket a pályaudvaron hatalmas tömeg várta. Üdvözlésükre megjelentek Macdonald és Henderson, továbbá a Londonban akkreditált diplomáciai kar. A németek, belgák és 35 tagból álló francia delegáció ugyanegy szállóban laktak.

Délután félhét órakor az alsóház miniszterelnöki fogadótermében megnyílt a hét-hatalmi értekezlet. Macdonald mondott megnyitó beszédet. Üdvözölte a megjelent kormányfőket és méltatta a konferencia elé tárt feladatokat jelentőségét. A világgazdasági válság ismertetése során rámutatott arra, hogy a mezőgazdasági termékeknek a történelemben páratlanul álló nagyarányú árzuhanása aláásta az östermelő osztály fogyasztóképességét s ezzel felborította az államok pénzügyi egyensúlyát is.

Az angol miniszterelnök után Laval exponált a párizsi tárgyalásokról, majd Brüning ismertette Németország segítségére szoruló helyzetét s azokat az intézkedéseket, amelyekkel a birodalmi kormány a válság további kiéleződésének megakadályozására törekedett. Macdonald mondott végül összefoglalót s ezzel a mai plenáris ülés véget ért. A legközelebbi ülés ma délelőtt 10 órakor lesz. Az értekezlet befejezése után Brüning és Curtius Macdonalddal vacsoráztak. Ott voltak a vacsorán Henderson és Snowden is.

Optimisztikus a hangulat

London, július 21. A hét-hatalmi konferencián ma fogják előterjeszteni az Egysült Államok konkrét javaslatait. A hangulat Londonban az értekezlet kimenetelét illetően optimisztikus. London nyugodt atmoszférája alkalmas a konferencia sikerességének előmozdítására.

Csütörtök este előtt eredményt nem várnak, sőt lehetséges, hogy az értekezlet csak a hét végén zárul.

A párizsi lapok annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy az értekezlet betartja programját és nem fog kiterjeszkedni olyan kérdésekre megvitására, amelyek nem függenek szorosan össze Németország pénzügyi és gazdasági válságával.

Öt éves terv!

Anglia a konferencián a háromhónapos hiteleket pártolja, amelyeket 2-3 éven át esetenként hosszabbítanak meg.

Beavatott körök kételkednek abban, hogy a tanácskozásokat tisztán és kizárólag pénzügyi kérdésekre korlátozhatják, miután Laval a francia közvéleményre való tekintettel aligha ejtheti el a politikai feltételek felvetését.

A Daily Herald szerint az értekezleten Európa békéjének stabilizálására öt éves tervet fognak javasolni. Ezidő alatt egyik hatalom sem bocsátkozhaték nyugalma-zavaró diplomáciai vagy politikai kalandokba. Németország költelezettséget vállalna arra, hogy a leszerelési világkonferencia összeülését újabb páncélos cirkálókat nem építtet és Franciaország is

törli ellencsatahajók építésének tervét. A kibocsátásra kerülő kölcsön biztosítékaként a Young-tervben elfogadott eszközök fognak szolgálni. Ezt a németek presztizs-csorbulás nélkül elfogadhatják.

Amerika csak gazdasági kérdésekről tárgyal

Stimson és Mellon amerikai államtitkárok az óceáni rádiószolgálat útján újra telefonösszebeszélést tartottak a washingtoni Fehér Házzal. Hoover elnök ismételt hangoztatta a nemzetközi miniszteri konferencia amerikai fődelegátusai előtt, hogy kerülniük kell

az olyan megegyezésben való részvételt, amely újabb garanciákkal óhajtana körülbástyázni a versaillesi békeszerződés határozmányait és Amerikát hivatalos delegátusai révén be akarná vonni az Európa jelenlegi területi rendjét biztosítani hivatott új egyezmény garantalói közé.

Az amerikai bankárok kijelentették, hogy készek Németország pénzügyi megsegítésére, a segélyakcióit igen kívánatosnak tartják, de másrészt Németországtól is elvárják bizonyos mértékű önségelyt.

Meghalt a tartományi igazgatóság, feltámadtak a vezérfelügyelőségek

Hodor Viktor lett az erdélyi vezérfelügyelő. Rövidesen megkezdik működésüket a belügyi vezérfelügyelőségek. Rascanu tábornok egész Besszarába vezérfelügyelője lett

Bucuresti-Bukarest, július 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). A tartományi igazgatóságok megszüntetése már hetek óta befejezett ténynek tekinthető. A Jorga-kormány, melynek spiritus rectora Argetoianu, a közigazgatási centralizáció fanatikus híve, rövid egyszakos törvényjavaslattal megszüntette a tartományi igazgatóságokat és ezzel véget vetett annak a csökevényes decentralizáció kísérletnek, amely a nemzeti parasztpárti rezsim talajából nőtt ki. A törvény megszavazása óta azonban még nem történt intézkedés arra vonatkozólag, hogy a tartományi igazgatóságok helyébe felállított belügyminisztériumi vezérfelügyelőségek élére kit nevezzenek ki.

Tegnap történt erről is végleges döntés a belügyminisztériumban. A belügyi-

nél értekezlet volt, amelyen Pop Valér erdélyi miniszter, Munteanu Ramnic belügyi alminiszter, Metes és Soneriu alminiszterek, valamint Paul Goma közigazgatási vezérfelügyelő vettek részt. Az értekezlet behatóan tanulmányozta a közigazgatási törvény módosításával kapcsolatosan szükségesé vált intézkedéseket. Az értekezlet döntött afelől, hogy az új vezérfelügyelőségeket rövidesen felállítják és azok meg is kezdjék működésüket. Az egyes tartományi centrumokba a következőket nevezték ki a felügyelőségek élére:

Jasi és egész Besszarába: Rascanu tábornok.

Temesvár: Peter Julian.

Kolozsvár: Hodor Victor.

Craiova: Ganescu.

Az egész országban közismert elsőrendű és izletes konyhájáról

A GROSZ Ortodox Konyha Étterem

Timisoara-Temesvár, Lloyd-sor 11.

Menü rendszer:

40 lej 4 fogásos menü 40 lej.

60 lej 5 fogásos nagy menü 60 lej.

Allandó abona!

Esküvőket, bankettekét vállal!

Kifogástalan kiszolgálás!

Utazó uraknak kedvezmény!

A sajtó is optimista

London, július 21. A mai reggeli lapok kiemelik, hogy a hét hatalmi konferencia megnyitóján Laval és Brüning egyaránt meleg szavakkal méltatták a párizsi francia-német eszmecserét s mindketten hangoztatták a német-francia barátságos együttműködés szükségességét.

A sajtó az értekezlet eredményét illetően optimista.

A kolozsvári belügyi vezérfelügyelőség élén megmaradt dr. Hodor Victor volt tartományi igazgató-helyettes, akinek személyében egy nagy közigazgatási multia visszatekintő ember maradt meg az erdélyi ügyek élén. Hodor Victor kinevezése kétségtelenül helyes cselekedet volt a kormánytól, annál is inkább, mert Hodor pártonkívüli ember, aki amellet egyike Erdély legjobb közigazgatási szakértőinek.

A tartományi igazgatóságok ezzel tehát végleg megszűntek. Azokat a tisztviselőket, akiket a belügyi vezérfelügyelőség nem foglalkoztathat, Bukarestbe rendelik, ahol aszerint, hogy melyik ügyosztálynál dolgoztak, az illetékes minisztériumokhoz fogják őket beosztani.

Eddig tizenegy letartóztatottja van a brassói szovjet kémszervezetnek

Egy kisenevi őrnagy özvegye is a letartóztatottak között van

Bucuresti-Bukarest, július 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Brassóban leleplezett szovjet kémkedési botránynak mára újabb fejleményei vannak, amelyből kiderül, hogy ez a szervezkedés jelentőségében messzi felülmúlja az eddig leleplezett nagy kommunista kémsejteket. A Giurcăneanu kapitány által irányított kémszervezet számai Bukovinába és Besszarabiába nyulnak ki. Az elmúlt 24 óra alatt a brassói hadbíróóság rendkívül nagyfontosságú szembesítéseket tett. Így

letartóztatották Giurcăneanu kapitány és Florescu hadnagy vallomásainak alapján Emil Stanescu főhadnagyt,

aki szintén Brassóban teljesít szolgálatot. A főhadnagy együtt működött a kapitánnyal és hadnaggyal. Ugyancsak letartóztatották Barbu Dinu és Pavel Vasilie törzsőrmestereket, Jinga szakaszvezetőt, Luca Miron s Gheorghe Nicolae káplárokat, valamint Radu Nicolae őrzetőt.

A napok óta tartó kihallgatások

újabb letartóztatásokra vezettek. És pedig letartóztatották Csernovicban Deutsch mérnököt, aki a szervezetnek csernovici vezetője volt. Deutschot, akinek doktorátusa is van, Brassóba szállították, ahol bevallotta, hogy

a szervezet azért létesült, hogy helyettesítse az elmúlt évben leleplezett organizációt.

Deutsch mérnök szerint a szervezet feje Giurcăneanu kapitány volt, aki az ország különböző centrumaiban elhelyezett ügynököktől havi 8000 lejért kapott információkat. Az információkat Giurcăneanu összegyezte és továbbította rendeltetési helyükre. Deutsch szerint Giurcăneanu kapitány magasállású emberekkel is kapcsolatokat tartott fenn, akiktől olyan adatokat kapott, melyeket más uton nem tudott beszerezni.

Deutsch vallomása szerint

nagy szerepe volt a kémkedésben egy kisenevi asszonynak, aki egy őrnagynak az özvegye.

Ez az asszony, aki Giurcăneanu kapitány szeretője volt, társadalmi összeköttetéseivel fogva tudott anyagot szerezni a kapitánynak. Az asszonyt letartóztatták és Brassóba szállították, ahol beismerő vallomást tett. Azt hangoztatta azonban, hogy a szervezetbe a kapitány kényszerítette be, akinek kedve volt. A kihallgatások tovább folynak a brassói hadbíróóságban. A kémszervezet leleplezésének híre különösen a fővárosban keltett óriási feltűnést. A bukaresti lapok hasábos tudósításokban számolnak be a leleplezésekről.

Hűvösebb időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változó, szeles, hűvös időjárás várható, főleg keleten még esővel. A hőmérséklet Budapesten ma délben 18 fok Celsius.

Hatalmas áradások Ausztriában. Bécsből jelentik: A Salzsach folyó mentén hatalmas esőzések áradásokat okoztak. A Zell am See-Neukirchen lokális vonalon, továbbá Bischofshofen-Lend között a vasuti forgalmat a pályák alámosottsága miatt be kellett szüntetni.

A timisoarai Zsidó Fiúinternátusban vallásos nevelésben részesülnek a bennlakók

1931. július 22.
kongresszussal meg...
időségének trübjét...
kivívta a Balfour...
ük a cionizmus kol...
is. Az alap azonban...
nizmus elvilágosodás...
nép alapja azonban...
gy az iskolákban ki...
állás és a Mizrahi...
érintetlen maradjon...
sidókat a sovinizmus...
A revizionizmus...
sidó nép egész törté...
s a jog eszméjét kép...
gency és az Agudath...
lendületes felszöla...
Agency harmadik...
örtökön, a negyedik...
e az általános vita...
tság kiküldését já...
mulának a kidolgo...
dath Jiszraellel való...
vé teszi. De ellene...
bevonják a Jewish...
a bizottsághoz tetté...
a vallásosság meg...
alesztina-mozgalom...
in) emelkedett ez...
n egy vallástalan...
en, mint egy val...
kban. Erec Jisz...
valalásilag pozitív...
gy felépítsük.
erjesztette elő ter...
sh Agency-tag gyűj...
majd Rabbi Fisch...
tjelentette, hogy a...
elős az elmúlt két...
litikájáért. A Szent...
mondott a legfonto...
hisszük, hogy vala...
Isten szellemétől...
rni a mi jogainkat.
beszédre a Jewish...
Councilján
akaró tapsorkán...
szólásra Nahum...
lágsszervezet új el...
y a Jewish Agency...
az általános zsidó...
federációjával és a...
belépésével érhető...
aga országos szer...
Rámutat az olasz...
helynek tagjai egy...
mokratikus alapon...
ységre tömörültek...
Agency munkájá...
ségének. Szokolov...
tse az egész világ

Jedlicka ur, az antiszemita cégtulajdonos

A medgyesi „Rekord” kötőgép-üzem lezsidózza elégedetlenkedő üzletfeleit, akik bűnvádi feljelentést adtak be ellene

Hogyan működik a Rekord-cég, mely 8000 lejes havi jövedelmet ígér és semmit sem ad. Wiesel zsidó ügynök ur antiszemita zsirója

Tizenegy bűnvádi feljelentés fekszik a Rekord-cég ellen a nagyváradai ügyészségen

Oradea-Nagyvárad, július 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai ügyészséghez a napokban tömegesen érkeztek bűnvádi feljelentések a Medgyeseni működő Rekord-cég ellen. A feljelentések között egy közös beadvány is szerepel, amelyet tizenegy nagyváradai kisegyzisztencia, névszerint: Farkas Sándor, Keszler Margit, özv. Rein Ferencné, özv. Orody Károlyné, özv. dr. Zinnerné, Nagy Sándorné, Rosenfeld Jakabné, Tóth Krisztina, Perl Zsigmond, Szilágyi Ilona és Weiszberger Ernő adtak be a Rekord ellen.

Megjelennek a Rekord utazói

Ez a medgyesi cég népes utazógárdával árasztotta el Erdélyt, mely különösen a kispolgári házakat kereste fel és havi 8000 lejes jövedelmet ígért minden vevőnek. Ezek átvették a Rekord-cég kötőgépeit, amelyek darabonként 10 ezer lejbe kerülnek. A kötőgép tulajdonosa megállapodást létesítettek a céggel, mely szerint mindenki, aki gépet vesz, állandó munkát is kap a cégtől. A munkához azonban csak a Rekord-cég szállíthat árut, amelyet a cég kilonként 500 lejért ad át. A termékeket a cég át is veszi. A Rekord-cég prospektusaiban 8000 lejes havi jövedelmet ígér minden géptulajdonosnak.

Ugy látszik azonban a cég elfelejtkezett ezekről a kötelezettségekről, mert mikor a kisemberek, akik közül többen utolsó, összekuporgatott pénzüket fektették be a gépbe a 8000 lejes jövedelem reményében, munkához akartak látni, a Rekord sem anyagot nem küldött, ha pedig küldött, akkor nem vette át az árut. Nagyváradon és Bihar megyében sok kisegyzisztencia járta meg így, akik végül is levélben szólították fel a céget, hogy tegyen eleget vállalt kötelezettségeinek.

Az antiszemita cégfőnök

Nem foglalkoznánk ezzel a magánfelekre tartozó üzleti ügygel, ha a Rekord-cég vezetője nem a legkülönösebb hangú levelekkel válaszolna ezekre a felszólításokra. De a cég főnöke, bizonyos Jedlicka nevű külföldi állampolgár, ahelyett, hogy az üzleti élet megszokott nehézségeiben korrekt uton intézné el a differenciákat, antiszemita kérdéssé lépteti elő a kötőgépek ügyét és elégedetlenkedő üzletfeleit egyszerűen lezsidózza. Nem tudjuk, honnan került ide ez a Jedlicka ur, aki mint cégfőnök, sajátkezűleg ír leveleket és olyan kétségbeesztő ortográfiával, hogy azokat csak hosszas gondolkodás után lehet megérteni. De Jedlicka urnak illik megtudnia, hogy Erdélyben nem szoktak ilyen hangnemen levelezni a cégek. Mind ennél ekesebb bizonyítéknak közöljük ezt a két levelet, amelyeket Jedlicka gyárvezető ur Nagyváradra küldött:

Két jellemző levél

Nagys.

ROSENFELD JAKABNÉ

Oradea

Becses lapjára értesítjük, hogy min ket fenyegetni nem lehet, hál Istennek, hogy nem kapunk annyi gépet a gyárból, amennyit tudnánk eladni, csak az a baj, hogy ön zsidó, az összes vevőnk megvannak elégedve, csak a zsidók nem. A zsidó akar egy kis üzletből milliómos lenni? Kérjük a gépet jól tisztítani és az ön lapja szerint 3000 lej veszteséggel visszavesszük a gépet franco Medias. Mielőtt gépet kapunk és eladni fogunk, azonnal elküldünk Önnek a pénzt. Nem tudom megérteni, hogy miért maguk nincsenek megelégedve. Mi mostan Kolozsváron fiókot nyitottunk, ha nem volna jó nem csinálnunk fiókokat. Kérjük, ha akarja, hogy ez legyen elintézve, akkor tessék azonnal a gépet hozzánk küldeni, mielőtt jönn az új transzport a gyárból, mert ha megjön az új transzport, akkor kell azok először eladni. Teljes tisztelettel „RECORD” kötőgépek Medgyes.

„Record” Medias, 1931. június hó 19.

A másik levelet nem zsidó vevőnek, hanem kereszténynek küldi a „Rekord”. Ez talán még érdekesebb.

A „zsidó akció”

Nagys.

NAGY SÁNDORNÉ

Salonta

Becses lapjára válaszolva, tisztelettel értesítjük, hogy az anyag már régen elküldtünk és nem tudunk érteni, hogy miért ön mindig panaszkodik, a pénz is ezen a napokban fogunk küldeni, nem kívánunk senkinek a pénze és az összes vevők nem lehet egyszerre kielégíteni, nem létezik az a gyár, vagy vállalat, aki azon napon, mikor megkapja az árut vagy megrendelést, hogy ezt azonnal elintézzék. Mindent mi prompt elintézzük.

Amint írja, hogy ön fog csatlakozni a nagyváradai akcióhoz, tessék csak azt tenni, csak ön fogja ráfizetni, azok a nagyváradai vevők mind zsidók és a zsidók nem szeretnek dolgozni, ők azt akarják egy kis géptől milliómosok lenni és a gép egyedül dolgozzon és ők csak sétálnak és azt nem lehet, a géppel csak úgy lehet keresni, ha van elegendő anyag és ha dolgoznak, azok a zsidó akció Nagyváradról ők elég okosak ők szeretnék, hogy megkapjanak néhány társ az akcióhoz, hogy adjon pénz,

mert nekik nincsen ügyvédre és az ügyvéd nem akar ingyen dolgozni és azoktól nincs mit vegyen, úgy ha ön is fog csatlakozni, nagyon jól fogunk járni, mert ön az ügyvédnél fogja aláírni a nevet és akkor ön, vagy még egy ilyen keresztény vevő mint ön és maguk fognak aztán minden költséget fizetni és csak maguk fognak ráfizetni, mert azok a zsidók nincs nekik semmi és nem fognak vesztetni.

Reméljük, hogy ebből mindent fog érteni és nem fog csatlakozni a zsidó akcióhoz. Teljes tisztelettel Rekord. Jedlicka.

Ezeknek a leveleknek a hangja hűnen fedi a gyár intencióit is a vevőkkel szemben. Kár ezekkel a szemtelenségekkel vitába szállni és nem is tesszük. Annyit azonban meg kell állapítanunk, hogy Jedlicka ur intelligenciája mélyen az átlagos üzletember nivója alatt áll, ha nem tudja, hogy antiszemita jelszavakkal el zavarja cége körül a keresztény vevőket is. Pikantériája a dolognak, hogy a Rekordnak egy Weisel nevű zsidó ügynöke is van, aki szintén szignálja a leveleket. Ami az áru átvételét és az ezzel kapcsolatos bűnvádi eljárást illeti, arról majd a nagyváradai ügyészségen kellő intézkedés történik. Ez az üzleti életben talán még páratlan hang azonban gondolkodóba fogja ejteni az erdélyi házakat a kötőgépek megvásárlásánál.

(b. zs.)

Réven találkozik vasárnap az erdélyi cionista ifjuság

Cluj-Kolozsvár, július 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirta az Uj Kelet, hogy folyó hó 26-án és 27-én (vasárnap, hétfő) szemináriummal

egybekötött kirándulást rendeznek az Aviva-Barisszia csoportok Réven, ahol a sómérok táboroznak. Az erdélyi cionista ifjuságnak ez a találkozója két-

ISMÉT ITT A NAGY LEHETŐSÉG!

Százért egy milliót!

Az erdélyi zsidó kórházgyógyesületek belügyminiszteri engedély alapján megrendezik a

második zsidó kórház sorsjátékot!

E sorsjáték nyereménytervezete oly reálisan van megalkotva, hogy minden egyes sorsjegyvásárlónak komoly esélyei vannak a nyeresésre. Közel 2000 nyeremény 2.700.000.— lej értékben.

Főnyeremény

1.000.000 lej

Az összes nyereményeket az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. garantálja és fizeti ki azonnal készpénzben.

Egy sorsjegy ára 100 lej

Kapható minden jobb bankban, üzletben, trafikban, stb.

Vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!!!

Levélbeli megrendeléseket elfogad:

Az Erdélyi Zsidó Kórházgyógyesületek Központi Sorsjátékintézősége,

Cluj,

Piața Unirii No. 20.

ségtelenül hozzá fog járulni ahhoz, hogy a különböző városok cionista ifjai lelkiileg is közelebb jussanak egymáshoz és bizonyára hathatós szerepe lesz az egység és a harmónia kiépítésében.

Kolozsvárról nem avivák és barissziánusok, de a zsidó társadalom más rétegeiből is igen sokan utaznak Révre ebből az alkalomból. A különböző városok avivái és barissziánusai igen szép számban jelentették be részvételüket és a kolozsvári rendező bizottság olyan programról gondoskodott, amely kellő biztosíték arra, hogy a révi kirándulás, illetve a cionista szeminárium maradvó élményt fog nyújtani. A szeminárium keretében megtartandó előadások rövid időt fognak igénybe venni és így nemcsak, hogy változatos lesz a program, de elegendő idő és alkalom lesz a gyönyörű vidék megtekintésére. Kiemelkedő eseménye lesz a révi kirándulásnak a vasárnap este rendezendő kommerz, valamint a hétfő esti bucsutáborozás.

A rendező bizottság ezúton kéri mind azokat, akik Kolozsvárról részt fognak venni a révi kiránduláson, közöljék ezt az Uj Kelet szerkesztőségével és csütörtök este 8 órakor, a Zsidó Nemzeti Szövetség hivatalos helyiségében (Széki palota) tartandó megbeszélésen feltétlenül megjelenni sziveskedjenek. (Ugyanis a vasuti kedvezmény elnyerése érdekében feltétlenül szükséges tudni, hogy hányan jönnek és a jegyváltás, indulás kérdései is előzetes megbeszélést igényelnek).

A Hitachdut Barisszia Nőszitujta ezúton kéri a Barisszia zákénjeit, hogy lehetőleg minél nagyobb számban vegyenek részt a révi szemináriumon.

Első női világkongresszus Bécsben

Július 26-án veszi kezdetét a hivatásos nők első világkongresszusa. Európa összes kulturálmáinak asszonyai vesznek részt ezen az internacionális konferencián, mely a nők érdekeinek megbeszélése, a női hivatások körüli nehézségek megtárgyalása céljából gyűjti össze a világ asszonyait. Az eszme Amerikából indult ki. Az Egyesült Államokban már 1919-ben alakult meg a „Hivatásos nők nemzeti szövetsége”, a „National Federation of Business and Professional Women's Club”. Tíz esztendő leforgása alatt az Unió 47 államában 1200 helyi csoport alakult mintegy 60.000 taggal.

Az újvilág dolgozó asszonyai, élükön Miss Phillips amerikai ügyvéddel 1908-ban kezdték meg a szervező munkát Európában. Ugynevezett Good Will Tour-okat (Jószándék) rendeztek és csoportosan járták be a déli, majd az északi országokat. Egymásután megalkultak egyrészt Rómában az „Olasz nők nemzeti szövetsége”, majd Bécsben 1929-ben az „Osztrák nők nemzeti egyesülése”. Végre a mult esztendő őszén Genfben tömörültek amerikai és európai delegáltak elhatározása alapján „Hivatásos nők világszövetségé”-vé és első nemzetközi tanácskozásuk helyszínül Bécsbe, a kedvelt Kongresszstadt-ot választották. Miss Phillips amerikai, Yvonne Netter francia, dr. Marianne Boeth osztrák és Dorothy Hencker kanadai ügyvéd lettek a vezetőségbe választva. Olaszországot Ester Danesi Traversari, Angliát Helene Fraser képviselő fogja a kongresszuson képviselni.

Amerikában a „National Federation” kiválóan működik. Szakiskolák létesítéséről gondoskodik és munkaalmaikat igyekszik megszerezni. A női munka tekintélyt emelni és szociális intézmények, üdülotelek létesítése által, a nők munkaerejét is növelni és megtartani igyekszik.

A bécsi első világkonferencia igen érdekes programot tűzött ki. Egylegőre annyi szivárgott ki, hogy „Round Table Konferenz” formájában (kerekasztal körüli tanácskozás) kezdődik az ülés. A bevezető beszédet Hilde Oppenheimer dr., a berlini munkaügyi minisztérium kormányfőtanácsosa tartja s a viták során kiváló női szónokok fogják hozzájárulásaikkal a kongresszus nagyfontosságú kérdéseit megvitálni.

HIR

Az UJ KELET az esztendő bányászati zsidóság Főszerkesztője: Dr. Felelős szerkesztő: Bukaresti szerkesztő: Hátzig Ernő, Str. Cikkeink utányomás megjelölésével e

Academith Barissza kérjük az Academith városon tartózkodó asszonykat és cáirjait, hogy az Uj Kelet szerkesztőjénél igen fontos megjelenni sziveskedjenek.

— A Salome-tilalom: Az angol színház szüntette Wilde Oszkádramái játékaikat Angfennálló előadásai tilalnap végén Edinbourgh előadni.

— Fehér bivalyborjú: Párkányból szüntette különös szeszélye József kósi gazdálkodány birtokába jutott, ugyanis egy hófehér borjú teljesen életképesről járnak csodájára a

— Nekem az autók: Jasiból jelentik: felesége tegnap sétakod maga vezette autóján. lásról visszatért, a vár nekivezette egy villany igen nagy sebességgel összeütközés hatalmas asszony messzire kirejára és annyira hogy eszméletlenül vitt pota nagyon súlyos.

— Amerikából újra gutaesetet jelentenek: Csikagóban tart a mérséklet meghaladja heit. A rettenetes főhögutaesetet okozott s sos megbetegedést. Wisconsinból 27 höguta tenek.

— Lengyel katonai le Németországban, Berposenwestpreusseni Schtéren lengyel katonai reszerleszállást végzett. A állítja, hogy viharba kevesztette a tájékozódást, ták, pilótája egyelőre o

— A vízbe fojtotta land pap. Amszterdamb Hollandiában óriási felpap vallomása, amelybe tése után beismerte, meggyilkolta. A pap közben belefullt a tenger asszony kerékpár kirándulás közben az asszony azt irfűrdőjének meg a tenger a vízben hirtelen rossza a vízben. A pap hirt partravonszolta felesége volt, mert az asszony mten az erőszaknak semmlátható és az a körülm szony halála a papot tezártá annak lehetőségétörtént. A hatóságoknak hogy a pap, aki a hely ismerte, éppen a legves választotta ki a fűrdés nem tudott uszni, ottllyen. Anyósának azutána az igazi tényállást, mir tartóztatták. A pap elvált s házvezetőnőjét házasság boldogtalan v állandóan civakodtak s pap ilyenkor mindig rop Fűrdés közben ismét né közöttük. A pap dühébe szonyt és fejét a víz aladt. A pap tagadja, ho tollt szándékkal tette elhanem roppant izgalma magát a szörnyű cseleke

— Házasság. Jeremi ilonda) és dr. Leuchter (Kolozsvár) vasárnap je fél 1 órakor tartják a Regina Maria (Deák Fe házban. (Minden külön

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Academith Barisszia tagjaihoz. Felkérjük az Academith Barisszia Kolozsváron tartózkodó összes zánkénjeit, adon jait és cájrait, hogy ma, (szerda este) az Uj Kelet szerkesztőségében tartandó igen fontos megbeszélésen feltétlenül megjelenni sziveskedjenek. A vezetőség.

— **A Salome-tilalom.** Londonból jelentik: Az angol színházi cenzura most megszüntette Wilde Oszkár „Salome” című drámai játékának Angliában 38 év óta fennálló előadási tilalmát. A darabot e hó nap végén Edinburghban fogják először előadni.

— **Fehér bivalyborjú született egy gazdaságban.** Párkányból jelentik: A természet különös szeszélye folytán Mataicsák József kősi gazdálkodó ritka állatpéldány birtokába jutott. Egy bivalytehene ugyanis egy hófehér bivalyborjút hozott a világra. A ragyogó fehérszörű bivalyborjú teljesen életképes és messze vidékről járnak csodájára az emberek.

— **Nekiment az autó a villanyoszlopnak.** Jásiból jelentik: Fota főhadnagy felesége tegnap sétakocsizásra ment saját maga vezette autóján. Amikor a kirándulásról visszatért, a város végén az autót mekivezette egy villanyoszlopnak. A kocsi igen nagy sebességgel haladt s így az összeütközés hatalmas erejű volt. Az asszony messzire kirepült a kocsiból a járdára és annyira összezsugorította magát, hogy eszméletlenül vitték kórházba. Állapota nagyon súlyos.

— **Amerikából újra nyolevankét hógutaesetet jelentenek.** Newyorkból jelentik: Csikágóban tart a hóhullám. A hőmérséklet meghaladja a 100° Fahrenheitet. A rettenetes forróság 46 halálos hógutaesetet okozott s számos napszúrásos megbetegedést. Minnesotából 11, Wisconsinból 27 hóguta-halálozást jelentenek.

— **Lengyel katonai repülőgép szállott le Németországban.** Berlinből jelentik: A posenwestpreusseni Schneidemühl repülőtéren lengyel katonai repülőgép ma kényszerleszállást végzett. A gép kilátása azt állítja, hogy viharba került s teljesen elvesztette a tájékozódást. A gépet lefoglalták, pilótája egyelőre őrizetben van.

— **A vízbe fojtotta feleségét egy holland pap.** Amszterdamból jelentik: Egész Hollandiában óriási feltűnést keltett egy pap vallomása, amelyben felesége temetése után beismerte, hogy hitvestársát meggyilkolta. A pap felesége furdós közben belefullt a tengerbe. A pap és az asszony kerékpár kirándulást tettek s utközben az asszony azt indítványozta, hogy furdójenek meg a tengerben. Az asszony a vízben hirtelen rosszul lett s elmerült a vízben. A pap hirtelen odaszólt s partravonszolta feleségét, de már késő volt, mert az asszony meghalt. A holttestet az erőszaknak semmi nyoma nem volt látható és az a körülmény, hogy az asszony halála a papot teljesen letörte, kizárta annak lehetőségét, hogy bűntény történt. A hatóságoknak azonban feltűnt, hogy a pap, aki a helyi viszonyokat jól ismerte, éppen a legveszélyesebb helyet választotta ki a furdásra s feleségét, aki nem tudott uszni, otthagya a mély helyben. Anyósának azután a pap elmondta az igazi tényállást, mire a csendőrök letartóztatták. A pap első feleségétől elvált s házvezetőnőjét vette feleségül. A házasság boldogtalan volt, a házastársak állandóan civakodtak s a gyenge idegzetű pap ilyenkor mindig roppant izgatott volt. Furdós közben ismét nézeteltérés támadt közöttük. A pap dühében elkapta az asszonyt és fejét a víz alá nyomta s olyan sokáig tartotta a víz alatt, míg megfulladt. A pap tagadja, hogy előre megfontolt szándékkal tette el láb alól feleségét, hanem roppant izgalomban ragadtatta magát a szörnyű cselekedetre.

— **Házasság.** Jeremiás Magda (Nagyilonda) és dr. Leuchter Zoltán fogorvos (Kolozsvár) vasárnap július 26-án délben fél 1 órakor tartják esküvőjüket a Str. Regina Maria (Deák Ferenc uca) 38. sz. házban. (Minden külön értesítés helyett.)

Az augusztus elsejei vörös nap miatt, sorra tartóztatják le a kommunista vezetőket

Bukarestben letartóztatták Imre Aladárt, az egynapos kommunista képviselőt

Bucuresti-Bukarest, július 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). Mint minden esztendőben, úgy az idén is nagyszabású megmozdulásra készülnek a kommunisták augusztus elsejére, amelyet vörös napnak deklaráltak. Az idén a kommunisták egy úgynevezett „polgárság elleni marsra” készülnek, amelyről az állambiztonsági szervek már előre tudomást szereztek. A bukaresti sziguranca a rendőrséggel karöltve az utóbbi napokban rengeteg házkutatást fogatosított és ezek során rengeteg kiáltványt és egyéb gyujtótartalmu röp

iratokat foglaltak le, amelynek kapcsán letartóztatják mindazokat, akiknél ezeket megtalálták. Ma reggel Bukarestben újabb 20 letartóztatás történt és ennek során többek között őrizetbe vették Imre Aladárt, a volt egynapos kommunista képviselőt, a kolozsvári kommunista-perből ismeretes Avramescu Dávidot, valamint Grosz Dumitrut és egy Engel Géza nevű kommunistát. A vizsgálat tovább folyik és előreláthatólag újabb letartóztatások lesznek a közeljövőben.

— **Cigány betörőbandát fogott el a kolozsvári rendőrség.** Az elmúlt hetekben rendkívül megnövekedett a betörések száma Kolozsváron, ami a rendőrség gyűjtését rég felkeltette egy szervezeten működő betörőtársaság iránt. A nyomozás azonban mindeddig eredménytelen maradt Most a rendőrségnek tudomására jutott, a Renner börtény mögötti térségben többtagú cigánybanda tanyázik. Chendi kapitány, aki most a szabadságon levő Drághiciu Aurel rendőrigazgatót a bünyői osztály élén helyettesíti, rendeletet adott ki, hogy a cigánybanda tagjait vezessék elő. Pop Jakob alkomszár és Párdi detektiv ki is szálltak a helyszínen. Amikor azonban a rendőrségi emberek megjelentek, a cigányok menekülést kíséreltek meg. A detektivek segítséget hoztak és pár perc múlva elfogták a menekülő társaságot. Ezek a rendőrségen azonnal beismerték, hogy eddig 15 betörést követtek el. A banda két vezére azonban, akik irányítói voltak a betörőbandának, kerekelt oldott. A rendőrség az elmenekült cigányoknak is nyomában van. Nagyon valószínű, hogy a beismert bűncselekményeken kívül még egész sereg gaztettet követtek el a cigányok.

— **Kirándulás a Félixfürdőbe.** A Magán alkalmazottak vasárnap, július 26-án kirándulást rendeznek Félixfürdőbe és Püspökfürdőbe. Autóbusszköltség személynként 185 lej. Indulás vasárnap reggel 3 órakor a szervezett Unió uca 21 számú irodája elől. Jelentkezni lehet péntek estig a szervezet irodájában, vagy Czizler Lajosnál (Szabó Jenő-cég).

— **Rejtélyes rablótámadás a kolozsvári Bükk erdőben.** Tegnap különös érdekeségű rablótámadás történt a Bükk erdőben. A főteri standon Cuc Gligor soffőr, a 427-es számú taxi vezetője, egy hölgy és két fiatalember személyében három utast kapott. Az utasokkal úgy egyezett meg, hogy a Bükk erdőbe szállítja el őket. A soffőr elvitte utasait az erdőbe, ott kifizették a viteldíjat, de megmondták Cucnak, hogy várja meg őket, míg visszatérnek. Két óra múlva az egyik utas egy idegen fiatalember társaságában visszatért. Itt heves szóváltás keletkezett a két ember között, melynek során az idegen fiatal ember előrántotta revolverét és az autó utasára lőtt. A lövés azonban célt tévesztett, mert a golyó Cuc Gligor karját találta. Amikor ezt a lövöldöző ember észrevette, a sofförhöz kiáltotta, hogy elégedjék meg ezzel és szedje hamar az irháját. A két ember erre az erdőbe menekült. A könnyebben sebesült soffőr ekkor visszatért a városba és ott bűnvádi feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen. A rendőrség bevezette a nyomozást a titokzatos társaság megkerítésére.

— **Coolidge jövedelme.** Newyorkból jelentik: Calvin Coolidge, az Egyesült Államok volt elnöke a Fehér Házból való kivonulása óta mint publicista és író működik. A volt elnök szerződést kötött a Newyork Heraldal, hogy naponta kétszáz szóból álló cikket írjon egy napi aktuálitáru témáról. Amióta a volt elnök visszatért a magánéletbe, cikkeivel kétszáz ezer dollárt keresett.

Megmenekül

egy kinos operációtól, ha

HAEDENSAT

használ, amely az ARANYERNEK egyetlen biztos ellenszere. Nem reklám, nem ámitás, egyetlen próba meggyőzi Önt erről. Többszer elismerő levél.
Kapható minden gyógyszerárban
Romániai vezérképviselő: ROYAL drogéria M. Rózsa Rt. Cluj.

*Jó cipőnek -
jó cipőpaszta!
Ez a Pyram Paszta!*

NAPROL-NAPRA

Hét külön leánytestvér Newyorkban arra az elhatározásra jutott, hogy fölös vagyonukat szétszítják. A hét leány, akik közül a legfiatalabbik is nagymama lehetne, annyira embergyűlölő, hogy soha társaságban nem jártak és csak egymással érintkeztek. Most összeállították a vagyonukat és megállapították, hogy kerek százmillió dollárral több, mint amennyire nekik életük végéig szükségük van. Ezt a százmillió dollárt különféle jótékony egyesületek és araszoruló magánosok között elosztják.

— **Indiában a madraszi kerületben levő pudahkottai országos fegyintézetet több ezer főnyi tömeg megostromolta és az összes foglyokat szabadon bocsátotta.** Ugyanakkor a kormányzótanács székházát is megtámadták és az összes belső berendezést elpusztították. A rendőrség főnöke életveszélyes sérüléseket szenvedett.

— **Adler müncheni kereskedő cég ötnegyedmillió silling kártérítést követel az osztrák kormánytól, mert az 1921 december 31-én Ausztriában életbeléptetett szükségrendelet állítólag ennyi kárt okozott a cégnek.**

— **Köpenick német város, amelyet vagy huszonöt évvel ezelőtt Voigt suszter, a híres köpenicki kapitány tett nevezetessé, most azzal a kérelemmel fordult a birodolmi kormányhoz, hogy szeretné a városka nevét megváltoztatni.**

— **Brüsszelben a rendőrség letartóztatta Keller Zsigmond szélhámost, aki most hetvennégy éves és egész életében szélhámoskodással uri módon tartotta el magát. Legutóbb egy brüsszeli ékszerészől félmillió frank értékű ékszert csalt ki. Az ékszerésznek mint angol peer mutatkozott be. A belga hatóságok a vén szélhámost megfigyelés végett elmeógyógyintézetbe szállították.**

— **A linzi repülőtéren lezuhant és halálra zuzta magát Wanneck pilóta, aki motormékküli vitorlás repülőgéppel kísérletezett.**

— **Bécsben a héten negyvenegy kommunistát tartóztattak le, akik közül többet különféle bűncselekmények miatt ádat-tak a bíróságoknak.**

— **Egy bécsi iskola évvégi kirándulásra vitte növendékeit Laxenburg környékére. A nagyobb fiúk nem hallgattak a tanárok intő szavára és vakmerő módon mászkáltak a sziklákon, aminek súlyos következményei lettek, mert több növendék lezuhant és közülük egy halálos sérüléseket szenvedett.**

— **Ahlmann professzor, aki tudvalevőleg az északsarki jégmedőket kutatja, hogy az elveszett expedíciók nyomait megkeresse és aki annakidején Andrée holttestét is megtalálta, most arról küldött jelentést Londonba, hogy ráakadt a Nobile expedíciójának egy elrejtett élelmiszerraktárára.**

— **Egy bajor faluban egy munkás bombával fel akarta robbantani a falusi tanítónőt, a merénylet azonban nem sikerült. A tettes letartóztatása után azt vallotta, hogy azért akarta megölni a tanítónőt, mert az iskolai záróünnepélyen a templomban olyan rossz helyre állította az ő iskolás leánykáját, hogy előlött mindenki megbotránkozott.**

— **Hágában Morra közjegyzőt eddig kiderítetlen okból meggyilkolta az egyik kliense. A gyilkos két lövést adott le a közjegyzőre, mire pedig a közjegyzői iroda alkalmazottai berohantak, akkora egy harmadik lövéssel öngyilkosságot követett el. Mind a ketten meghaltak.**

KÖZGAZDASÁG

A második monopólkölcsönből nagyszabású beruházásokat eszközöl a vasút

A stabilizációs kölcsönből is még másfélmilliárd lej áll a vasút rendelkezésére

Bucuresti-Bukarest, július 21. Az 1931. évi második monopólkölcsönből a vasút fejlesztésére egymilliárd 637 és félmilliárd lej irányoztak elő, amelynek felhasználására a programot, amint azt jelentették, a CFR vezérigazgatója elkészítette és a parlament július 11-i ülésén elfogadta. A program szankcionálására vonatkozó törvényt a Hivatalos Lap július 16-i számában hirdették ki. Az 1931—1932. évi kampanyban a program szerint a vasut a következő beruházásokat fogja végrehajtani.

A Bukarest-Predeal vonalon 163 km., Craiova-Vărciorova vonalon 127 km., az Aron Pumnul-Grigore Ghica Voda vonalon 112 km. sinjavítás 213 millió lej, a Pascani-Jasi vonalon 86 km., a Fetesti-Tandarei vonalon 33 km., a Konstanca-Carmen Sylva vonalon 13 km. sin javítása, illetőleg kicserélése 72 millió lej értékben, a Galac-Cainari vonal aláépítése 40 millió lej, A Bukarest északi állomás kibővítése 60 millió lej értékben, a Ploesti rendező állomás kibővítése 40 millió lej, a Câmpina Ploesti-Konstanca állomásokon a rendező kibővítése 80 millió lej értékben, Cerna-Voda és Fetesti között vonalépítés 10 millió lej, Bukarest-Est-Pantelimon vonal kiépítése 20 millió lej, vasúti hidjavítások és építések 80 millió

lej, Chitila rendező állomáson központi raktár építése 50 millió lej, fűtőházak kibővítése 35 millió lej, új víztornyok építése és régiók javítása 25 millió lej, egyéb munkálatok a vontatási osztály részére 32 millió lej, javítóanyagok javítására szükséges eszközök beszerzése 15 millió lej, a kolozsvári vasúti javító műhelyek javítása 85 millió lej, a grivițai műhelyek javítására 64 millió 500.000 lej, a gördülőanyag javítása 63 millió lej, gördülőanyag szaporítása 77 millió lej értékben, a Malaxa gyárnál rendelt 30 mozdony ára egyrészenek kifizetése 71 és félmilliárd lej, A Resita-műveknél rendelt 35 mozdony vételárának egyrésze 100 millió lej, az 1929. évi stabilizációs kölcsönből a vasutra eső rész amortizációja 23 millió lej, előre nem látott munkálatok 201.200.000 lej értékben.

A CFR a nagyszabású program lebonyolítását már meg is kezdte és értesüléseink szerint már közel 400 millió lej fel is használt a második monopólkölcsönből, a fenti programnak megfelelően. Az 1929. évi stabilizációs kölcsönből még cca. másfélmilliárd lej áll a vasút rendelkezésére, amelyet a stabilizációs törvényben előírt vasutfejlesztési programnak megfelelően fognak felhasználni.

— Hatmillió márka segílyt kapott a weisseni porcellángyár. Berlinből jelentik: Dresdenből jelentik, hogy a szász kormány 6 millió márka segílyt utalt ki a válságba került weisseni porcellángyárnak.

— Amerikában a gazdasági válság miatt nem fizetnek osztalékot. Londonból jelentik: Ebben az évben a gazdasági válság miatt 579 amerikai nagyvállalat nem fizetett és 365 társaság csökkentette a részvény-osztalékot.

— Amerikai liszt exportja. Londonból jelentik: Az elmúlt aratási évben az

Egyesült Államok 13.66 millió barrel lisztet exportált. Kanada lisztkivetele 7.51 millió barrel volt.

— Argentínában hatalmas tengeri-készlet maradt eladatlan. Londonból jelentik: Argentínában az eladatlan tengeri készletek mennyisége 1 millió 700 ezer quarter, szemben az elmúlt évi 690 ezerrel.

— A szovjet feladja a roszdumpingot. Londonból jelentik: Valószínűnek tartják, hogy a szovjet ebben az aratási évben roszdelásban feladja a dumplinget.

Szenzációsan olcsó könyvek

Adler: Marx, a gondolkodó	Lei 25	Marx: Bér és profit	Lei 20
Adler: Alkoholizmus és szakszervezetek	Lei 4	Marx: Harmadik Napoleon államcsinye	Lei 20
Andersen: A muzikális malac	Lei 7	Marx: olgárháboru Franciaországban	Lei 20
Andrejev: A pince mélyén	Lei 48	Masekincs: A világ népeinek meséiből	Lei 30
Balzac: A lidérc	Lei 20	Migray: Egy keresztény szociális állam története	Lei 18
Barbusse: Jézus	Lei 65	" Az internacionálé története	L. 25
Bauer: A szocializmus utja	Lei 6	" Egyház és munkáskérdés	L. 5
Bernstein: A gazdasági történet alapvonalai	Lei 20	Müller: Marx és szakszervezetek	Lei 15
Bernstein: Mi a szocializmus	Lei 5	Multatuli: Max Havelár	Lei 45
Bernstein: Görli tzi pártprogram	Lei 12	Pach: Társadalmi ember élete	Lei 25
Bernstein: Lasale Ferdinand és jelentősége	Lei 18	Pargus: Állam, ipar, specializmus	Lei 20
Csehov: Kisértetes éjjel	Lei 40	Róka Tóni: Erger-Berger	Lei 35
Csehov: Idegenkenyéren	Lei 40	Rubin: Egy szegénydiák feljegyzései	5
Csehov: A fekete barát	Lei 40	Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut	Lei 8
Csehov: A koldus	Lei 40	Szemes: Mi az osztályharc	Lei 5
Farkas: Kisértetek	Lei 30	Takács: A mezőgazdasági munkáskérdés	Lei 3
Frensen: A z Anna Hollmann el-süljedése	Lei 15	Umbrai: 25 év a német szakszervezeti mozgalomból	Lei 15
Gergely: Játszik az ucca	Lei 25	Vanczák: Szakszervezeti demokrácia	5
Hamsun: Öszi csillagok	Lei 15	Wagner: A tudományos gondolkodás alapvonalai	Lei 20
Jászai: Az agitáció	Lei 4	Webb: Kapitalizmus hanyatlása	Lei 65
Kasza: Mi az igazság	Lei 5	Zola: Az álom	Lei 35
Kertész: Nemzetköziség utja	Lei 40	" A pénz	Lei 35
Lasalle: Az alkotmányról	Lei 6	" Jó polgári koszt	Lei 40
Lasalle: Munkásprogram	Lei 6	" Claude vallomásai	Lei 40
Macdonald: Szocializmus és társad.	L. 48		
Marx: Osztályharcok Franciaországban	Lei 48		

Kaphatók az „UJ KELET” könyvoszlá yában

Vidékre utánvétellel, vagy az összeg és a portókölség (pény, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállítunk!

Fraternitas Könyv- és Lapkiadó R.T. nyomása Oluj. Strada Baron L. Pop 10. — Telefon 9-77.

SPORT

A Haggibbor a kolozsvári tenisz-sport élén

Cluj-Kolozsvár, július 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Haggibbor tenisz-kupaversenye hétfőn este a legnagyobb siker jegyében fejeződött be, az első nagy erőpróba volt a kolozsvári egyesületek között az idei szezonban. Az elmúlt kolozsvári kerületi versenyen a csapatok összecsapása azért nem volt reális, mert itt a versenyek hatalmas száma versenyzők nagy tömegét szükségeltette és az az egyesület, amelynek játékos gárdája nem elég népes, nem érhetett el pontszámszerinti győzelmet. A Haggibbor kupa-versenyén az egyesületek legjobb teniszeseiből összeállított csapatok mérték össze erőiket és ez az összecsapás a kolozsvári egyesületek számára érdekes tanulságot jelent. A Haggibbor azzal, hogy maga mögött hagyta a KAC-cal az élén az összes kolozsvári csapatokat, a város legjobb teniszcsapatává nőtte ki magát. Lehet, hogy a váltakozó és többnyire szubjektív okok által befolyásolt sportéletben ez csak pillanatnyi hegemoniát jelent, mert könnyen megtörténhetik, hogy ugyanez a teniszgárda kevésbé jól diszponáltan vereséget szenvedjen attól a csapattól, amelyet most fölényesen legyőzött, de éppen ezért a Haggibbor versenyzőinek további buzgó és lelkes tréning-munkával kell dolgozniuk azért, hogy ezt a hegemoniát az egész szezonban megőrizzék.

A három férfi versenyző, Simon, Rosenberg és Radó az első klasszist képviselik és éppen ezért állandó kondícióban kell maradniuk, hogy sportkarrierjükben ne álljanak meg idő előtt. Kétségtelen azonban, hogy a Haggibbor husz éven inneni fiatalokból összeállított gárdája az egész szezonban kemény dió lesz ellenfelei számára. A kupa-verseny ezért jelent komoly eseményt a Haggibbor életében.

A Haggibbor tenisz szakosztálya egyébként ezután mond köszönetet Wessel Károlynak, aki bár nem tagja a szakosztálynak, a kupa-verseny megrendezésében mégis oroszlanmunkát végzett.

Dicsőszentmárton. Dacia—Unirea (Segesvár) 3:2 (3:1). Bíró: Farkas József (Kolozsvár).

Budapest. Vasárnap tartják meg Budapesten a francia-magyar uszó és vízipóló-mérkőzést, mely iránt világszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ugy a magyar, mint a francia uszó-gárdában világbajnoki teljesítményekre készülő uszók szerepelnek és a két gárda összecsapása szenzációs eredményeket hozhat.

RADIO MŰSOR

IDO: KÖZEP-EURÓPAI

Szerda, július 22.

Bukarest. 20.45: Dalest. 21.15: Tánczene. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 12.05: Férfikvartett. 12.25: Hírek. 1: Pontos idő, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Novellák. 4.45: Pontos idő, időjárás, hírek. 5: A Rádióélet ifjusági előadása. 5.25: Cigányzene. 6.30: Novellák. 7: Grammofonhangv. 8: Zenekari hangverseny, majd cigányzene.

Bécs. 21.25: Zeneszerzői est. Berlin. 22.30: Jazz.

Hamburg. 22.15: Kávéházi zene. Lipse. 21: Zenés ismertetés. Stuttgart. Brahm, Dvorak és Schumann szonáták.

Varsó. 20.15: Filharmonikusok népszerű zenéje.

Poznans 19.45: Közzene. Kattovitz. 20.15: Hangverseny.

Milánó. 20.45: Pedrollo: A nevető ember c. operája.

Róma. 21: Szifónikus hangverseny. Prága. 20.25: Fuvola. 21. Opera-

áriak. Mozart, Puccini, Charpentier, Dzaparc művei. 21.30: Zongorahangverseny.

Pozsony. 18.40: Szlovák nép és műdalok.

Brünn. 21: Operaest.

Kassa. 20.25: Hegedűszónáták.

Osló. 22.05: Könyvű zene.

Toulpuse. 22.45: Mozart és Beethoven művei.

Csütörtök, július 23

Bukarest. 20: Orosz énekar. — 20.30: Felolvasás. 20.45: Katonazene. — 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Katonazene. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Magyar hangverseny. Szünetben: 4.45: Időjelzés, időjárás, hírek. — 5.15: Az Északamerikai Egyesült Államok történelmi nevé magyarjai. Kun Andor előadása. 5.45: Hangverseny. 6.45: Tanulmányi ösztöndíjaink. Horváth Kálmán előadása. 7.15: Hangverseny különleges hangszereken. 8: Ifj. Szalay Elemér és cigányzenekarának hangversenye. — 8.45: Nyári kabaré. Összeállította és rendezte Hegedűs Tibor. Utána időjelzés, időjárás, hírek. Majd: A Budapesti Koncert Szalózenekar hangversenye.

Langenberg. 20: Népzene.

Varsó. 20.15: Zongorahangv.

Poznan. 22.15: Tánzene.

Kattowic. 21.25: Hangv.

Milánó. 20.45: Lehár: Kék mazur című operája.

Róma. 21: Mascagni: Iris c. operája.

Szinkör-Mozgó műsora

Szerda: A négy fivér. (A nagy háború legizgalmasabb, legmeggrázóbb film-éposza. A filmet diplomáciai okokból pár nap mulva végleg kivonják a forgalomból. Helyárák 10 és 20 lej. Az új hangos hirodó rendkívüli kiadása: Picard professzor hangos intervjut ad a sztarszféra repülésről.

Apróhirdetések

Előrajzolás, csipkebevarrás, montirozás, fehérneművarrás, kézi- és géphímzés, goblenvarrás legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunka szalonjában, Malom u. 16.

Gyermekköcsü, bicikli, nyugdíjgyárt lezolásbani a Corso Bazárban vásárolhat. Árjegyzék kívánatra ingyen. Gyermekköcsü 425 lejtől kezdve.

Ujonnan átalakított modern lakás, két szoba, konyha, fürdőszobával azonnalra kiadó. Érdeklődni Str. Paris (Pap u.) 36. szám alatt.

Schwartz Ignác kóser vegetárius étterme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárás Szappan uca felől. Olcsó árak!

Rövid fekete zongora bérbeadó. Megtekinthető d. e. 10—12. Erzsébet ut 8. Özv. Jámorné.

20 év óta fennálló Ernster-féle orth. kóser vendéglő egészségi okokból nagyon előnyösen eladó. Tárgyalásokat csak személyesen folytatok.

Üzlethelyiség 1 szoba konyhas lakással, esetleg külön-külön kiadó. Könyvek uca 3. Érdeklődni Ernster vendéglőben. Calea Regele Ferdinand 22.

Jó házból való szolid izraelita kiszolgáló lányt azonnal felvesz Szobovits étterem Sätmar.

4 szobás modern lakás mellékhelyiségekkel aug 1-re és 1 szoba azonnal kiadó. Minerva Biztosító, Calea Regele Ferdinand 37.

Modern 3 szobás, fürdőszobás, komplett lakás és 1 szoba-konyha, fürdőszobás, komplett lakás kiadó. Értekezni Kiss u. 1. Házfelügyelőnél.

Bistritan német gimnáziumban, vagy más iskolában tanulni óhajtó zsidó leány vagy fiugyermeket szigoruan kóser el-látásra jobb család vállalna. Cim a kiadóban.

Ha azt

hogy az erdélyi egyetlen zavartalan sitse k

112 pontosan

A keny

Kenyérjegy. Na ennek a szónak és nagyon rossz ize nek, amelyre a hála lékeképpen újra rá

A fölművelésügy só pillanatban újraggadó országot: J gondoskodás történet banival se legyen d arra is volt gondja kormányának, hogy miumot fennakadás A baj csak az, hogy nem az első és nem amely megnyugtat héz a bizalmat előleg szőr kótoljuk a ken azután fogunk rájönn szükség aggodalomra

A mi kenyérünkér felerészben felelős Mert a kenyérjegyves Bukarestben sütik, ahol már napok óta hatalom napközgymin gyan lehet végre Európát. Ezeknek a kimenetelétől függ el rünk ize. Mert Rom és nem tud megenni mint amennyit termel leget pedig elsősorban kellene megvásárolnia csak akkor tudná me nia gabonafölöslegét, ferenciától erőteljes Amig Németország segítségét és szükség fenntartás a birodalom munkanélküliek, a red kalmazottak és munka ret sem tudnak fogya

A román kormány reskedelmi egyezmény gal, törvényt hozott a miumáról, nincs tehát annak, hogy a román telt vagonok kigördülje keresztül. Csak egy a exportnak. Hogy lesz-rolja a gabonát? Ezért a londoni miniszteri ko hogy milyen ize lesz a man kenyérnek.

Mindent jól tudjuk nem akarjuk egyedül a ritani a kenyér felelő gyon meg leszünk elég a kormány megbirkózik lelősséggel. Ha a keny lesz drágább és végere fogják a fogyasztókra a xudjegy árát. Mert n tudjuk elhinni, hogy földművelésügyi minisz valóra válják. Hogy a nek viseljük a boléta tét. Sem a malmok, se herbíró képessége nem t bírkózni ezzel az új adó